

Mūsdienu māksla – vai nesaprotama?
Ielās sastapto iedzīvotāju viedokļi.

→ 3. lpp.

Mūspuses novadu saimniecības tikko smagi skāris Āfrikas cūku mēris, nācies likvidēt vairākus tūkstošus dzīvnieku. Vai valsts atbalsts ir pietiekams, lai atgūtos?

→ 2. lpp.

Agronomes Ārijas Rudlapas padomi dārza darbiem.

→ 10. lpp.

→ 8. lpp.

Seši vīri. Komandieris ar iesauku *Tanku briesmas* un pieci kaujinieki, kuri vēstures annālēs kopā ir ierakstīti kā nacionālo partizānu grupa *Kanādas pieciši*. Atrasta viņu mājvieta Talsu novada Veģos. Ar Kuldīgas novadu šo grupu saista pārdrošs uzbrukums Rendai.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
1,20 eiro

Nr. 60
(11 591)

Piektdiena, 2020. gada 31. jūlijs

Tradīcijas kopt un nodot tālāk

Valsts prezidents Egils Levits, viesojoties Alsungas novadā un piedaloties diskusijā par suitu kultūrtelpas identitāti un attīstību, īpaši pieteica, ka kultūras dzīvei jābūt dabiskai, tradīcijas jāpārmanto un lepmi jānes tālāk, tostarp runājot suitu mēlē ne tikai mājās, bet arī publiski.

Ar Valsts prezidentu Egilu Levitu aprunājās arī Alsungas pirmsskolas izglītības iestādes *Miķelītis* audzēkņi.

Saruna Alsungā turpināja E. Levita aizsākto diskusiju ciklu Latvijas kultūrvēsturiskajās zemēs pirms rudenī gaidāmās Valsts prezidenta likuma iniciatīvas iesniegšanas Saeimā. Diskusijā biedrības *Etniskās kultūras centrs „Suiti”* vadītāja Dace Martinova pastāstīja, ka suitu kopiena cītīgi strādā pie tradīciju pārmantojamības, piemēram, Alsungas vidusskolā jau vairākus gadus reizi nedēļā 4. – 6. klasēm notiek novada mācības stunda. Savukārt *Gudenieku suitu* vadītāja Lidija Jansone pauda nožēlu,

ka, jaunajai paaudzei aizejot mācīties ārpus suitu zemēm, nav iespējams saglabāt ne valodu, ne savdabīgo dziedāšanas manieri. E. Levits uz to atbildēja ar ierosinājumu pašvaldībām sadarboties un, piemēram, Ēdoles vai Pāvilostas skolās, kurp mazie suiti dodas no Gudeniekiem un Jūrkalnes, arī ieviest fakultatīvas suitu kultūras nodarbības.

Inguna Spuleniece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Vairāk lasiet šī numura
4. un 5. lpp.

(28. jūlijā prezidents apmeklēja arī Kuldīgas novadu, tiekoties ar jaunajiem uzņēmējiem.

Par to – **7. augusta Kurzemniekā.**)

lelikums Pazīsti, atbalsti, sargā!

- kādos projektos iegulda Zivju fonda naudu;
- Kurzemē izņemti 306 nelegālie zvejas rīki;
- ūdens kvalitātes radītājs – arī cietība;
- makšķernieka stāsts.

→ 6. – 7. lpp.

Pielikums

Kas kultūrā Kurzemē

- ❖ Rosīgā talseniece, māksliniece Katrīna Vīnerte,
- ❖ diskusija par vārda brīvību literatūrā Karostas festivālā Liepājā;
- ❖ kā tēlnieki provocē kuldīdzniekus;
- ❖ Kurzemes kultūras notikumu kalendārs augustam.

Meklējiet iekšlapās!

Otrdien, 4. augustā:

- Ģimene nāvē vaino mediķus.
- Personība. Grigorijs Rozentāls.
- Rumbas pagasta jaunumi.
- Kā gudri iepirkties internetā.
- Kārļa Mednieka meklējumi, rādot ceļu citiem.

ISSN 1407-9754

REDZĒJUMS

Mērķis labs,
bet pretrunu
netrūkst

Daiga Bitiniece

Uzrakstīt likumu droši vien nav vienkārši, bet panākt, ka tas, kas tajā teikts, tiks no tautas un izpildvaras pieņemts, atbalstīts un īstenots, manuprāt, ir daudz sarežģītāk. Ja likums top, aizpildot kādu tukšumu, kā šajā gadījumā ar Valsts prezidenta Egila Levita iniciēto Vēsturisko zemju likumprojektu, kas cenšas labot Administratīvi teritoriālās reformas nepilnības, tad situācija tiešām izskatās gana sarežģīta.

Gan diskusijās Rīgas pilī pagājušajā nedēļā, gan tiekoties ar iedzīvotājiem novados, gan sociālajos medijos ir tik atšķirīgi uzskati par šāda vēl viena likuma jēgu. Galvenais jautājums – ko tas vairāk nekā līdz šim dos vēsturiskajām zemēm Kurzemei, Vidzemei,

Zemgalei, Latgalei un Sēlijai? Vai viss nepalikts tikai uz papīra? Likumprojektā, kas top Kultūras ministrijas gaitēnos, paredzēts ne tikai glābt un attīstīt kultūras un gara vērtības, un mantojumu, bet, sadarbojoties pašvaldībām un ministrijām, attīstīt tur ekonomiku, ceļu infrastruktūru, gādāt par veselības aprūpes un izglītības pieejamību utt.

„Nu mums ir novadi kā pašvaldības, ir plānošanas reģioni, un būs arī vēsturiskās zemes.”

Bet tas paredzēts ne vienā likumā vien! Tieši administratīvi teritoriālās reformas viens no mērķiem ir līdzsvarota attīstība, veidojot gana stiprus novadus, lai nodrošinātu visus nepieciešamos pakalpojumus.

Bet, lai šo mērķi sasniegtu, reformistiem nācās vēsturisko novadu robežas pārkāpt. Tas, protams, izsauca daudzu mazu novadiņu neapmierinātību un sašutumu. Gan jau saprotot, ka ekonomiski ilgi neizvilks, bet, pilnīgi saprotams, baidoties par savas identitātes zaudēšanu.

Ir vēl kāda pretruna, proti, Latvijā ir pieci plānošanas reģioni, un četru nosaukumi (izņemot Rīgas) nu sakrīt ar vēsturisko zemju nosaukumiem.

Bet vēsturnieks Guntis Zemītis iesaka visu nebāzt vienā maisā, kā piemēru minot latviešu tautas tērpus, kad, piemēram, Dziesmu svētku gājienā Kandavas pašdarbnieki iet pie Zemgales, jo viņi ir Zemgales plānošanas reģionā, bet Kandava taču ir Kurzeme! „Jā, nauda korim var nākt no Zemgales plānošanas reģiona, bet vēsturiskā tradīcija ir jārespektē,” saka vēsturnieks.

Vēl lielāku jucekli *iedzīvotāja parastā* galvā jau sen rada tas, ka toreiz, 2009. gadā, izjaucot veco rajonu un pagastu sistēmu, pašvaldības nosauca par novadiem. Nu mums ir novadi kā pašvaldības, ir plānošanas reģioni, un būs arī vēsturiskās zemes. Kā saka, jo tālāk mežā, jo vairāk malkas. Pat pieņemot, ka ar nosaukumiem kaut kā sadzīvosim, atklāts paliek nemainīgi galvenais jautājums – kā panākt Latvijas līdzsvarotu attīstību? Kā panākt nevienlīdzības mazināšanos? Kā panākt galveno – labklājīgu dzīvi cilvēkiem savā valstī?

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;
Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;
Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;
Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;
Elīsa Rudzīte – 63350568, elisa.zalite@gmail.com;
Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.
Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,
Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.
Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400.

Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalas” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2979.

TRĪS PAR VIENU

Mūspuses novadu saimniecības tikko smagi skāris Āfrikas cūku mēris, nācies likvidēt vairākus tūkstošus dzīvnieku.

Vai valsts atbalsts ir pietiekams, lai atgūtos?

AR TO VIEN NEPIETIEK

1. Ģirts Osis, Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītājs:

– Lauku atbalsta dienestā var pieteikties cietušo saimniecību īpašniekiem, lai saņemtu kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies valsts uzraudzībā esošo dzīvnieku infekciju un epizootiju uzliesmojuma laikā. Kompensācija tiek aprēķināta pēc Ministru kabineta noteikumiem dzīvnieku īpašniekam individuāli. Līdz šim visas saimniecības šo

iespēju izmantojušas, to paredz likums. Zaudējumi ir lieli, Āfrikas cūku mērim ir ilgstoša ietekme uz saimniecības tālāko darbību, tāpēc visi pieprasa kompensācijas, un tās tiek piešķirtas. Lielākoties saimnieki cenšas atsākt ražošanu, jo saimniecībās ieguldīts daudz. Grūti pateikt, vai pietiek ar valsts atbalstu. Problēma ar cūku mēri jāskata plašāk, lai nepieļautu, ka slimība izplatās un līdz ar to pieaug kompensāciju apjoms. Šobrīd ir ļoti liela pārnēsātāju (putnu, grauzēju, meža zvēru) koncentrācija.

Cilvēki staigā pa mežiem. Arī citur pasaulē mēris izplatījies, ir valstis, kur cūkgaļu vispār nevar iegādāties, jo tur tās neviens vairs neaudzē. Ķīnā, Krievijā un citur trūkst gaļas, cenas aug. Latvijas lauksaimnieki varētu audzēt, bet slimība nepārtaukti apdraud. Jāveic kompleks darbs, lai tā neizplatītos, – valstiski un katram personīgi. Tādā ziņā ar kompensāciju vien nepietiek, ja domājam ilgtermiņā.

VISIEM JĀBŪT ATBILDĪGIEM

2. Gunta Kapeniece, Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidkurzemes pārvaldes vadītāja:

– Likums ļauj pēc laika atjaunot saimniecību, ja tiek izpildītas visas prasības. Par līdzekļiem to izpildei un citiem zaudējumiem saistībā ar Āfrikas cūku mēri var saņemt kompensāciju, tas jāpierāda ar dokumentiem. Iespējams, ka 100% viss netiek segts. Ir saimniecības, kas apdrošinās pret šādiem gadījumiem, pārsvarā lielās. Tām ir lielākas iespējas atgūties. Atšķirībā no gaļas liellopu

audzēšanas cūkkopībā ir stimul, ka šie dzīvnieki ātri vairojas, ganāmpulku vieglāk ataudzēt. Diemžēl šī slimība ir ļoti liels drauds, to nav tik viegli izskaust, lai kā ražotāji censtos ievērot bioprasības, pārdomājot ik soli savas cūku kūts tuvumā. Dažkārt gan šķiet, ka viss pierimis – tāpat kā ar Covid-19 tagad. Bet tā slimība var atkal parādīties un uzplaukt kāda sākuma dēļ. Mežos joprojām nobeidzas pa kādai cūkai, kam konstatē mēri. Mednieki vienmēr nodod dzīvnieku pārbaudei, bet, ie-

spējams, ka slimas un beigtas cūkas paliek neievērotas, no tām vietām slimība izplatās. Kāds maitu putns aiznes tālāk, tāpat ogotāji, sēņotāji, mežizstrādātāji ar apaviem. Visiem par to jādomā. Kompensācijas cietušajiem cūkaudzētājiem ir. Tās nebūtu vajadzīgas tik lielas, ja sabiedrība būtu atbildīgāka. Kompensācija (23 eiro) ir arī tam, kurš paziņo par atrastu mežacūku un var to parādīt dabā. Pēc koordinātēm vien mēs nevaram atrast.

BŪS JĀSĀK NO NULLES

3. Dzintra Lejniece, Latvijas Cūku audzētāju asociācijas direktore:

– Katra situācija ir individuāla. Asociācija palīdz mūsu saimniecībām, mēģinām saprast, kā viņi var atsākt. Tas ceļš nav viegls, bet grūts un ilgš, jo pēc dzīvnieku likvidēšanas ir ļoti stingri dezinficēšanas nosacījumi. Jādezinficē pat vairākas reizes, lai pārliecinātos, ka vīruss nevienā stūrītī, šķirbiņā nav palicis.

Jo vecākas ēkas, jo grūtāk to izdarīt, pāiet ilgāks laiks un vajadzīgi lielāki līdzekļi. Tāpēc kompensācijas katrai fermai ir atšķirīgas, un grūti teikt, vai tās pietiekamas. No lielajām saimniecībām, kuras skāris cūku mēris, vienīgi Saldus novada Druvas Unguri nav atsākusi darbību. Pārējie komercražotāji saņēmušies, bet par piemājas saimniecībām informācijas mums nav. Darbības atsākšana notikusi lēni un smagnēji – cūkkopība

jau tā ir nozare, kas prasa ļoti lielus ieguldījumus. Sabiedrības nostāja arī nav labvēlīga – arvien pieaug vides prasības un citas normas. Tāpēc pirms atsākšanas saimnieki nopietni rēķina, līdz nolemj turpināt. Tomēr ceru, ka gan *Korkalns*, gan *Kalna Dzenīši* Rudbāržos atgūsies, nepadosies pesimismam, kas cūkkopības nozarē valda Baltijas valstīs.

Daina Tafelberga

FOTOKOMENTĀRS

Sveiks, kaimiņ! Rīt tiksimies, Viņķele šorīt teica, ka vairāk ierobežojumu nebūs...
Valērija Marina teksts un foto

MANUPRĀT

Kā uz ko skatās

Otrdien, gaidot, kamēr Valsts prezidents Egils Levits no Aisungas novada tūrisma informācijas un vēsturiskā mantojuma centra, kā arī EKC *Suiti* austuves un *Suitu* ķēķa apmeklējumu nāk uz kultūras namu, aprunājos ar diviem vietējiem kungiem. Iznākuši pie namdurvīm, arī viņi gaidīja, kad nu prominence nāks garām. Esot gana daudz jautājumu prezidentam, bet „ko nu tur, nav vērts”, ar tādiem vārdiem jau saknē tiek norakstīts viss. Arī suitu administratīvā patstāvība. Pie tās Kuldīgas būšot jāiet, lai cik šausmīgi tas būšot. Kuldīgā, redz, vienīgā, kas tiekot kopta, esot Liepājas iela. Solis pa labi, solis pa kreisi – viss grimstot tumsā vārda tiešajā un pārnestajā nozīmē. Jautāti, kad tad pēdējo reizi blakus novadā bijuši, kungi atbild, ka pasen. Vēl viens arguments pret dzīvi kopā ar kaimiņu novadu: Kuldīgai nauda ir, bet, piemēram, Ēdolei neesot nekā. Bet pusotrs tūkstošis alsundznieku ar savām ielām, ēkām un citu sadzīvi brīnišķīgi tiekot un arī tikšot galā paši. Nu ko lai saka! Uz lietām var raudzīties no dažāda skatupunkta. Prieks vismaz par to, ka mani sarunu biedri atzina: baznīcu, suitu brunči, dziesmu un sklandrausi pat Kuldīgas novads viņiem nost neņemšot.

Inguna Spuleniece

LABOJUMS

28. jūlija rakstā *Ar izcilības stipendiju kabatā* par to, ka laideniece Ieva Zonenberga saņēmusi SIA *Hansa Matrix Ventspils* izcilības stipendiju, pie fotogrāfijas pierakstā ieviesusies neprecizitāte. Šo stipendiju saņēmusi Ieva un vēl Kristians Ozoliņš, bet pārējie attēlā redzami cilvēki ir uzņēmuma un augstskolas pārstāvji. Redakcija lūdz atvainot par sagādātajām neērtībām.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vienota pieeja, atšķirīgs saturs

Vita Vodinska,
Valsts kancelejas
Tīmekļvietņu
vienotās
platformas
projekta vadītāja

Šīs vasaras lielākais jaunums valsts pārvaldē – radīta platforma, kas ļauj veidot pēc vienotiem principiem strukturētas valsts un pašvaldības iestāžu tīmekļvietnes. Iestāžu tīmekļvietnes kļūs ērtas, mūsdienīgas un viegli lietojamas arī mobilajos telefonos. Otrs ieguvums – piekļūstamība jeb iespēja pilnvērtīgi lietot tīmekļvietnes saturu cilvēkiem ar redzes, dzirdes un kustību traucējumiem. Trešais – izstrādātā risinājuma un datu aizsardzības drošība.

Latvijā pašlaik ir vairāk nekā 150 valsts pārvaldes iestāžu un vairāk nekā 100 pašvaldību, turklāt ne vienai vien iestādei ir vairākas tīmekļvietnes, dažām pat astoņas. Rezultāts ir smagnējs: VK analīze liecina, ka ap 150 mājaslapu ir izstrādātas uz vairāk nekā 50 dažādiem saturu vadības rīkiem, kuru uzturēšanai ik gadu tērējam apmēram pusmiljonu eiro. Ieviešot vienoto platformu, šāds

rīks būs tikai viens, un katra iestāde varēs to izmantot, lai veidotu savu tīmekļvietni. Tikpat raiba ir šo mājaslapu uzturēšanas un izmitināšanas prakse, nu varēs ietaupīt ievērojamus resursus valsts budžetā.

Vairums valsts pārvaldes tīmekļvietņu ir novecojušas: apmēram puse ir vecākas par sešiem gadiem, daļa veidota pat pirms 15 gadiem. Vairāk nekā 60% iedzīvotāju šīs vietnes atver mobilajos tālruņos, bet tolaik radītās vietnes neatbalsta šādu funkciju. Šis jautājums ir aktualizēts ES līmenī, tās izdotā Direktīva paredz, ka visām valsts pārvaldes iestāžu tīmekļvietnēm jābūt piekļūstamām. No lietotāja skatupunkta šobrīd valsts pārvaldes iestāžu tīmekļvietņu viena no lielākajām problēmām ir tieši informācijas labirinti, kas tiks novērsti līdz ar vienotās platformas ieviešanu. Piemēram, ja iestādes kontakti atrodas lapas augšējā joslā pa labi, tur tie atradīsies visām iestādēm. Lietotājam tas ļaus viegli orientēties visās vietnēs, pat ja viņš būs apmeklējis un izpētījis tikai vienu. Lietojamība arī mobilajās ierīcēs palīdzēs vieglāk sazināties ar katru iestādi un piekļūt tās saturam.

Šobrīd būs pieejamas 13 iestāžu jaunās tīmekļvietnes, piemēram, Slimību profilakses un kontroles centrs, Nodarbinātības valsts aģentūra u.c., plānots, ka šogad pievienosies vēl 47 iestādes.

LASĪTĀJS NEAPMIERINĀTS

Vajadzējis iepriekš pārbaudīt

Pelču iedzīvotāja sūdzas, ka sabiedriskā transporta pieturās nav informācijas par izmaiņām autobusu kustības grafikā. Viņas meita atbraukusi no Liepājas un pieturā Piltenes ielā (iepriekš veikalā *Elvi*) izgaidījusi autobusu maršrutā Virka – Pelči, kam bija jāatiet 20.30. Tas bija pēdējais reiss, un meitenei nācies kājām mērot tālo ceļu uz mājām. „Ne jau visiem jālasa avīzes vai nezin kur citur jāmeklē informācija. Ja jau reisu atceļa sakarā ar Covid-19 un ir pagājuši vairāki mēneši, tad pa šo laiku varēja sarakstu nomainīt vai vismaz pieturvietās izvietot informāciju par izmaiņām,” sašutusi zvanītāja.

SIA *Tukuma auto* pārstāve Valda Gurina norāda, ka minētais reiss atcelts uz nenoteiktu laiku. Līdz ar pandēmiju bija daudzas izmaiņas pasažieru pārvaļājumos, tās nenotika vienā dienā, tāpēc sarakstus visās sabiedriskā transporta pieturvietās nevarēja

nomainīt. Pasažieri aicināti pirms brauciena pārliedzināties, vai autobuss kursēs. Visa informācija ir vietnē www.1188.lv vai zvanot 1188. Par šo gadījumu uzņēmums saņēmis rakstisku sūdzību no neapmierinātās ģimenes. Būs oficiāla atbilde.

Arī Kurzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja Vaira Brūdere piekrīt, ka ārkārtējā situācijā izmaiņas bija ļoti straujas. Visos iespējamajos plašsaziņas līdzekļos (ne tikai Kuldīgā) uzsvērts, ka par reisu vēlams pārliecināties pa tālr. 1188. Ar mūsdienu tehnoloģijām tas iespējams no jebkuras vietas. Lai arī šobrīd ierobežojumi mazināti, pasažieru plūsma sabiedriskajā transportā nav atjaunojusies, tāpēc par pēdējo reisu Virka – Pelči (20.30) nav izlemts, vai to atjaunot.

Daina Tāfelberga

NUMURA CITĀTS

Saeimas deputāte Janīna Kursīte: „Saitu kopienai vajadzīga mērķtiecīga valsts atbalsta programma. Ar *airBaltic*, ko valsts atbalsta finansiāli, no Latvijas pārsvarā aizlido. Ar saitu padarīto Latvijā paliek.”

Ineses Slūkas zīmējums

PABĒDA

Atdodiet ķerru!

Gudenieku pagasta Ūdru kapsētā par Kuldīgas novada pašvaldības konkursa *Daršim paši!* dotāciju projektu grupa iegādājās dažādus darbarīkus, kas vēlāk noderēs visiem cilvēkiem, kuri atbrauc uz kapsētu apkopt savu piederīgo atdusas vietas. Taču pagājušajā sestdienā konstatējām, ka nopirktā ķerra no pašuzcēlās darbarīku noliktavas ir nozagta. Ja gadījumā šis zaglis šo lasīs, lūdzam apdomāties, vai kapsēta ir īstā vieta, kur zagst, un lūdzam ķerru atdot!

Ar cieņu *Kurzemnieka* lasītājs
Mārtiņš

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā vērtējat modernās mākslas izpausmes Kuldīgā – gan vidē, gan ielās, gan telpās? Ko iznācis apskatīt? Ko vēlētos Kuldīgā redzēt nākotnē?

Klinta, studente:

– Es vērtēju ļoti pozitīvi, jo pati esmu radoša personība. Man patīk, ka Kuldīga piesaista daudzus jaunos māksliniekus, kam, iespējams, šajā pandēmijas laikā negāja visai viegli. Man ļoti patīk Liepājas ielā sastopamās brillītes, bet visas gan vēl neesmu paguvusi kārtīgi apskatīt. Manas mīļākās ir tās, kas

atrodas uz Rātslaukuma. Tās ir Ivetas Brencenes darinātas, un viņa bija mana mākslas skolas skolotāja. Nākotnē es Kuldīgā vēlētos redzēt kaut ko no vēsturiskās vai senatnīgās mākslas, jo tas varētu piestāvēt vecpilsētas aurai. Ļoti novērtēju arī jau pašlaik pieejamos mākslas apskates objektus, piemēram, mākslinieku rezidenci pie Ventas un Kuldīgas muzeju. Uzskatu, ka mēs vispār nevaram sūdzēties par to, ka mums šeit nebūtu, ko apskatīt.

Aivars Pauniņš, strādā Siguldas bobsleja un kamanīņu trasē:

– Skaisti un forši! Mana meita ir māksliniece, vispār ļoti pozitīvi vērtēju Kuldīgas mākslas izpausmes. Neesmu vietējais, pirms dažām dienām atbraucām uz šejieni ar ģimeni. Apskatījām brilles šeit, gājēju ielā. Tās man ļoti patīk! Arī mākslas muzejs pie tilta man

ļoti iekrita acīs. Esmu pat pateicīgs, ka man salūza mašīna un varu izstaigāt visu ar kājām un kārtīgi apskatīt. Man ļoti patīk Kuldīgas vecpilsēta, vecie uzraksti. Man šķiet, tie piešķir pilsētai tādu skaistu senatnīgumu. Domāju, ka jums šeit nekā netrūkst. Nav tā kā citur, kur vecpilsētās kāds pārgērbjas senās drēbēs un uzbāžas cilvēkiem. Lai gan... varbūt jums šeit vajadzētu tomēr kādu, kurš pārgērbjas par hercogu Jēkabu un priecē cilvēkus!

Laura Sergejeva, skolniece:

– Tas, kas redzēts, manuprāt, izskatās smuki. Ikdienā visvairāk pārvietojos pa Liepājas ielu. Tagad tur ir ļoti skaistas, tādas mākslinieciskas brilles. Tās man ļoti patīk! Forši, ka kaut ko tik radošu kāds var izdomāt. Visvairāk man patīk tās, kas ir pie *Metropoles*, un tās, kas atrodas aptuveni Liepājas ielas vidū, uz tām ir uzraksts *Es mīlu Kuldīgu*. Gribētu, gadiem ejot, šeit redzēt kaut ko vēl tikpat skaistu un radošu. Tā, lai Kuldīga vēl vairāk atplaukst.

Aldris Zalkovskis, mācītājs evaņģēliskajā draudzē:

– Kopumā interesanti. Man patīk redzēt atraktivitāti un radošumu Kuldīgas ielās. Tas, manuprāt, uzreiz atdzīvina visu ikdienišķo un raisa cilvēkos pozitīvas emocijas. Ar laiku gribētu Kuldīgā redzēt kaut ko modernāku. Manuprāt, šeit ir problēmas ar to, ka mākslas objektos bieži vien tiek nodalīts modernais no vēsturiskā, taču es uzskatu, ka tieši šos abus veidus

vajadzētu mēcēt apvienot. Tad rastos kas unikāls un īpašs. Mēs dzīvojam 21. gadsimtā, un ir jāmaks izveidot starp šiem mākslas virzieniem labu saskaņu.

Zanda Sjomkāne, skolotāja asistente Anglijā:

– Man ļoti patīk viss mākslinieciskais, kas sastopams un apskatāms Kuldīgā. Es esmu tikko atlidojusi no Anglijas un, ja godīgi, skatoties uz bildēm internetā, nevarēju sagaidīt, kad atkal atgriezīšos šeit uz pāris nedēļām. Kuldīga ir ļoti, ļoti skaista! It īpaši vasarā ir pieejamas dažādas izstādes, tāpat arī tagad Liepājas ielā priecājamies par brillēm, kas ir uzmanību piesaistošs apskates objekts gan bērniem, gan pieaugušajiem. Nākotnē vēlētos redzēt vairāk krāsu, kaut ko košāku. Tā, lai gan bērniem, gan pieaugušajiem cilvēkiem gribas pasmaidīt. Daudziem ikdienā pietrūkst dzīvesprieka. Vēl gribētu, lai uz ielām vakaros ir vairāk laternas vai kādas skaistas lampiņas.

Mārtiņš Lūsēns, arheologs:

– Neesmu kuldīdznieks, bet kopumā vērtēju pozitīvi, ka ir cilvēki, kas aizraujas ar mākslu un to ievieš arī pilsētas vidē, lai citi to var apskatīt. Esmu pavisam nesen atbraucis, tāpēc nav vēl iznācis visu kārtīgi izpētīt. Pēdējo reizi šeit biju ļoti sen, bet esmu pozitīvi pārsteigts par visām skaistajām pārmaiņām,

ko pilsēta piedzīvojuši gadu gaitā. Nevaru sagaidīt, kad varēšu beidzot uzkāpt Adatu torni. Domāju, ka visi šeit pieejamie mākslas objekti liek cilvēkiem aizdomāties. Man pašam nesen iznāca izlasīt par to *Anniņu ar granātu*. Tas lika gan padomāt par šo skulptūru, gan pasmaidīt.

Elizabete Rublāne, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Piecas latviešu vēsturiskās zemes

Lai spriestu par Valsts prezidenta Egila Levīta virzīto latviešu vēsturisko zemju likumprojektu, 24. jūlijā Rīgas pili pulcējās vēsturnieki, zinātnieki, kultūras darbinieki, nevalstisko organizāciju pārstāvji un žurnālisti. Visi tika iepazīstināti arī ar latviešu vēsturisko zemju karti. Tajā pirmoreiz bez Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales iekļauta arī Sēlija. Karti izstrādājis ekonomģeogrāfs, *Jāņa sētas* galvenais redaktors Jānis Turlajs sadarbībā ar vēsturnieku Gunti Zemīti un demogrāfu Ilmāru Mežu.

PIRMOREIZ KARTĒ ARĪ SĒLIJA

Kā Valsts prezidents E. Levīts pamato šāda likuma nepieciešamību? Ir divi savstarpēji saistīti Latvijas valsts pamatvirzieni – demokrātija un identitāte, un abi pieder pie Latvijas valsts pamatiem, savas uzrunas sākumā sacīja prezidents. „Latviešu vēsturiskās zemes vienlaikus stiprinās gan demokrātiju, gan identitāti. Šis likumprojekts ir viena daļa no manas reakcijas uz Administratīvi teritoriālās reformas (ATR) sākotnējiem trūkumiem, jo reforma nevar būt tikai inženier tehnisks risinājums. Tajā jābūt iekļautiem jautājumiem par kultūru, piederību, valodu, valodas izloksnēm un dialektiem, par to, ko mēs uzveram par savu apkārtni. Tādēļ viens no uzlabojumiem šai reformai, padarot to pilnasinīgāku, pilnvērtīgāku, ir šis likumprojekts par latviešu vēsturiskajām zemēm.”

Prezidents uzsvēra, ka šis konstitucionālais, tiesiska rakstura likums top, lai ne vien atzītu vēsturisko zemju eksistenci, bet arī to veicinātu. Latviskuma daudzveidību veido ne vien lielās vēsturiskās zemes, bet arī mazās kultūrtelpas, piemēram, suiti, lībieši. Turklāt „latviskums ir daudzveidīgs, latviskums nav plakans”, kā to esot mēģināts atainot Latvijas PSR laikos ar stilizētiem tautastērpiem un tamlīdzīgi.

Runājot par Sēlijas iekļaušanu kartē, E. Levīts sacīja, ka tā ir „kultūrvēsturiski un nacionāl kulturāli atsevišķa latviešu zeme, un sēļi bija viena no Latvijas pirmtautām”.

Karšu apgādā *Jāņa sēta* vairāku ekspertu sagatavotā Latvijas vēsturisko novadu karte.

rūpēties par kultūrvēsturisko novadu un kultūrtelpu identitātes saglabāšanu. Iecerēts veidot īpašas vēsturisko zemju attīstības padomes, kur darbotos vietējo kopienu un ministriju pārstāvji.

Runātāja uzsvēra, ka svarīgi atbalstīt nemateriālo kultūras mantojumu, jo tieši tas veido identitātes un piederības sajūtu. Patlaban Nacionālās kultūras mantojuma sarakstā un valsts aizsardzības paspārnē ir četras kultūrtelpas: suitu, lībiešu, Rucavas tradicionālā kultūrtelpa un Upītes kultūrtelpa Ziemeļlatgalē.

Bet likumprojekts paredz radīt arī nepieciešamos sociālekonomiskos apstākļus, lai šādas vēsturisko novadu un kultūrtelpu kopienas varētu pastāvēt. Proti, pašvaldībām un valstij būs jā rūpējas par izglītības un veselības pakalpojumu pieejamību, ceļu infrastruktūru, tūrismu, novadpētniecību, tradīciju saglabāšanu, uzņēmējdarbības stimulēšanu, atbalstu kopienu nevalstiskajām organizācijām, jāsīnūlē novada mācība, vietējās izloksnes un dialekti.

SASKATA PRETRUNAS UN PROBLĒMAS, IZSAKA PRIEKŠLIKUMUS

Vairāki runātāji pauda bažas par topošo likumprojektu. Tā Latvijas Universitātes Lībiešu kultūras centra vadītājs Valts Ernštreits aicināja veidot vēl sesto vēsturisko zemi – Lībiešu zemi.

Režisors Viesturs Kairiis bija ļoti kritisks: „Ši ir tik dziļa pretruna, ka es neredzu, kā tā tiks pārvarēta ar šo likumu, neietekmējot jau izsludināto likumu, jo, manuprāt, to kopā nesalāzīt, šim kultūrvēsturisko zemju likumprojektam būs tāda nozīmītes nozīme.” Viņš mudināja neiekrist etnogrāfiskā eiforijā.

Alsungas novada pārstāvis Grigorijs Rozentāls minēja Igauniju, kur, piemēram, setiem ir gan atbalsts ekonomikā un kultūrā, gan pēc administratīvi teritoriālās reformas arī pašiem sava pašvaldība. „Lai noturētu jauno paaudzi, vajadzīga ekonomiskā attīstība,” uzsvēra runātājs.

Vēsturnieks Andris Tomašūns mudināja uz pārrobežu sadarbību, jo daļa vēsturiskās Zemgales atrodas Lietuvas teritorijā.

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes profesors Gvido Straube aicināja akadēmiski risināt vēsturisko zemju un kultūrtelpu izpēti jautājumu, vienlaikus pētījumus padarot

arī viegli lasāmus interesentiem.

Debatēs vairākkārt uzstājās Latgales pārstāvji, mudinot veidot latgaliskus vietvārdu nosaukumus uz ceļiem, beidzot apstiprināt Latgales karogu.

Rīgas pili izskanēja arī atziņa, ka valstij jābūt ieinteresētai jaunu kultūrtelpu tapšanā, jo Latvijā ir vēl daudz šobrīd nedefinētu kultūrtelpu ar īpašu identitāti. Kā piemēri tika minēti kōniņi, malēnieši, nīcēnieki, vecīcībnieki u.c.

Stendera biedrības vadītājs ārsts Valdis Pīrāgs aicināja pārdefinēt pašreizējos plānošanas reģionus, lai tie sakristu ar vēsturisko zemju robežām un tās varētu stiprināt ar ekonomiskiem instrumentiem. Viņaprāt, būtu pārskatāmas arī tiesu un vēlēšanu apgabalu robežas.

VAJADZĪGS LAIKS

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdis un administratīvi teritoriālās reformas komisijas loceklis Arvīls Ašeradens atzina, ka administratīvi teritoriālās reformas izstrādes gaitā esot izkristalizējies, ka Latvijas ekonomiski politiskā telpa krasi atšķiras no kultūrvēsturiskās telpas, un tas rada daudz šķēršļu jautājumam, tāpēc vajadzīgs laiks, lai tos risinātu. Kā strīdīgākos momentus ATR apspriešanas gaitā deputāts minēja suitu, Varakļānu un Sēlijas jautājumu.

Viņš uzsvēra, ka „šis likumprojekts ļauj iet dziļumā, jēdzieni tiek nostiprināti likumā, un tas paver ceļu attīstībai”. Bet joprojām nav vienprātības par to, kā pārvaldīt plānošanas reģionus. „Varbūt šīs telpas (plānošanas reģioni) un vēsturiskās zemes – aut.) var sakrist, bet tam vajadzīgs laiks.”

Diskusijas nobeigumā Valsts prezidents atzina, ka „kultūras un identitātes jautājumi balstās uz iekšējiem impulsiem, kas nāk no cilvēka būtības un vajadzības pašidentificēties. Nevar mērķlīgi radīt identitāti, ja tā nemīt cilvēkos, bet valsts un sabiedrība to var tikai veicināt (vai gluži pretēji – apslāpēt).” Prezidents aicināja klātesošos sevi sajaut sava pagasta, pilsētas, zemes, valsts, Eiropas un pasaules identitātes dzirksti un katrā no šiem līmeņiem arī sevi atbilstošā veidā izteikt.

Likumprojektu par latviešu kultūrvēsturiskajām zemēm Valsts prezidents plāno iesniegt Saeimā septembrī.

Daiga Bitīniece

Suiti dzīvo, valsts atbalsta

Tā bija viena no atziņām diezgan karstajā diskusijā par suitu kultūrtelpas identitāti un attīstību, kas Alsungā notika Valsts prezidenta Egila Levīta vizītes laikā. Pēc tam, kad prezidents tika ar sklandraušiem cienāts un visu suitu etnisko kolektīvu apdziedāts, pusotru stundu tika spriests par to, kas suitiem raksturīgs, kā viņi iezīmējas Latvijā un kāds atbalsts vajadzīgs.

Diskusijas dalībnieki

Lidija Jansone: „Tikai saskarsmē ar vecajiem dziedātājiem var radīt nepieciešamību dziedāt, pieradināt pie tradīcijām.”

Māris Dadzis: „Nevajag baidīties, ka suitu darbība nenotiek vienā novadā. Labs produkts iet pāri robežām.”

Dace Martinova: „Mūsdienās pārņemšanas process nenotiek dabīgā ceļā. Ģimenes vairs nedzīvo zem viena jumta. Līdz ar to biedrības un pašvaldības ir tās, ar kuru palīdzību pārņemšanu nodrošināt.”

Egils Levīts: „Cilvēks piedzimis kā balta lapa, ja tradīcija netiek nodota tālāk, tā izbeidzas. Suiti to ir spējuši, visiem latviešiem tas ļoti jānovērtē.”

Janina Kursīte: „Igaunus mēdz dēvēt par lēniem, bet mūsu valdība ir vēl lēnāka. 11 gadi pagājuši, kopš suiti ir UNESCO. Suiti dod gan Latvijas mērogā, gan ārpusē. Valstiski jādod pretī.”

Signe Pujāte: „Mēs visi kopā augam, izejot skaisto, bet grūto ceļu suitu kultūrvērtību saglabāšanā.”

Edijs Sīlevičs: „Ists suits svētdienā ir baznīcā. Es katru svētdienu esmu baznīcā. Ticēt man – istu suitu nav daudz.”

Grigorijs Rozentāls: „Suitiem nenāk par labu, ka neviens nav īsti pilnvarots kopienas vārdā. Tādēļ Suitu parlaments ir mēģinājums šo tukšumu aizpildīt.”

Ansambļa *Gudenieku suiti* vadītāja Lidija Jansone, Ventspils novada domes priekšsēža vietnieks Māris Dadzis, *Etniskā kultūras centra (EKC) „Suiti”* vadītāja Dace Martinova, Valsts prezidents Egils Levīts, Saeimas deputāte Janina Kursīte, suitu draudžu prāvests Edijs Sīlevičs, Latvijas Nacionālā kultūras centra vadītāja Signe Pujāte, Suitu parlamenta priekšsēdis Grigorijs Rozentāls. Diskusiju vadītāja Valsts prezidenta padomniece Sarmīte Elerte.

Kopienām – demokrātiski vēlēta pārstāvniecība

E. Levīts uzsvēra, ka kultūra un administratīvi teritoriālā reforma ir divas lietas. „Kultūra ir tā, ko jūs šeit nevis darāt, bet dzīvojat. Īpaši tas, ko dara biedrības, izstaro uz visiem suitu novada iedzīvotājiem. Pirmkārt, tas ir svarīgi jums pašiem, bet arī katram latvietim. Latvietība ir daudzveidīga. Tas mums ir jāuzsver, pat jāatklāj no jauna, jo padomju laikā kultivēja plakānu

latvietības jēdzienu. Tādēļ ir labi, ka cauri laikiem esat saglabājuši savu specifisko kultūras zibatmiņu, kas radusies vēsturisku apstākļu dēļ. Jūs esat katolīcīga salīņa luterāņu vidē,” uzsvēra E. Levīts, bet pie mums jau vēsturiski var sadzīvot dažādas reliģijas. Vienlaikus reliģiskā

dažādība nostiprina introvertu latvieti – skatu pašam uz sevi, jo, „lai dotu citiem, jāapzinās, kas pats esi. Suiti to darījuši automātiski.”

E. Levīts akcentēja, ka reforma nedrīkst visam iet pāri kā ceļa rullis, bet svarīga arī reģionu attīstība. Tādēļ diskusijās pa-

nāks valdības solījums ar likuma spēku ļaut vietējām kopienām demokrātiski vēlēt pārstāvniecību novados ar noteiktu kompetenci, nododot tās rīcībā arī finansējumu: „Tādā veidā katram cilvēkam būtu iespēja izteikt sevi kā pilsonim gan vietējā, gan novada, gan valsts līmenī.”

Pirmie Latvijas kultūrpolitikā

S. Elerte visus dalībniekus aicināja izteikties par suitu tradīcijai raksturīgo.

D. Martinova pastāstīja par biedrības EKC „Suiti” darbību, struktūru un mērķiem, uzsverot, ka viens no svarīgākajiem ir pārņemšanas procesa nodrošināšana.

L. Jansone tika pieteikta kā labs piemērs tradīciju pārņemšanai savā ģimenē. Viņa atzina – *Gudenieku suiti* kopš dibināšanas 1965. gadā tradīcijas uzturējuši. Piemēram, Basu skolā tika izveidota bērnu kopa *Krētainie suiti*. Diemžēl pēc skolas slēgšanas, kad bērni aizgājuši uz Kuldīgas skolām, kopa izjukā, jo suitu dziedāšana ārpus vides nav iemācāma.

M. Dadzis par suitu zemes galveno vērtību dēvēja vēsturi, sākot ar skaisto grāfa Šverina un viņa sievas mīlasstāstu, kas šeit ieviesa katolīcību. Arī no pašvaldības viedokļa par galveno vērtību viņš dēvēja kultūrvēsturiskās vērtības, tomēr piebilstot, ka tām noteikti jānes kaut kāds labums vietējam sabiedrībai. Pašvaldībām esot būtiski saprast, ka kultūrvēsturiskās vērtības jāietilpina noteiktā telpā. Ventspils novada pašvaldība 11 gadus Jūrkalnē esot ieguldījusi divus miljonus eiro, ieskaitot ES fondu līdzekļus. Sīkākās, bet ne mazāk nozīmīgas lietas tiek realizētas ar sabiedrisko organizāciju spēkiem. Viņu priecē, ka EKC *Suiti* darbība veiksmīgi apvieno visas trīs pašvaldības.

E. Sīlevičs atgādināja, ka suitu kopiena balsīta teju 400 gadus senajās katolīcības tradīcijās, kas ir identi-

tātes garīgais pamats. E. Sīlevičs pārliecināts: suitu identitāte ne tik daudz jāstiprina ar politiskiem līdzekļiem, kā ar garīgiem – ja suiti mīlēs Dievu, baznīcu, tad dzīvotspējīga būs arī viņu kultūra. Citādi suitu kultūrtelpa var pārvērsties neopagāniskā rezervātā.

G. Rozentāls atgriezās gadsimta sākumā, kad suiti saņēmuši valsts atbalstu ar rosinājumu veidot savu pašvaldību. Pirms 2009. gada teritoriālās reformas politiskie uzskati mainījušies, daļa vēsturiskās suitu zemes palikusi Alsungas novadā, daļa sadalījās starp Kuldīgas un Ventspils novadu. Nākamais solis bijis starts uz UNESCO Neatliekami glābjamo pasaules nemateriālās kultūras vērtību sarakstu. Līdz ar UNESCO ir nācis līdzī arī glābšanas plāns, kam tomēr vajadzīgs arī pastāvīgs finansējums.

Janina Kursīte pasmējās, ka sevi jau tik ļoti saista ar suitiem, ka saka *mēs*. Viņa atzina, ka kultūras ziņā viss suitiem ir, turklāt teicamā līmenī. Vienīgi pietrūkst mērķtiecīga un sistemātiska valsts atbalsta. Viņas pārliecība, ka jābūt valsts atbalsta programmai suitiem līdzīgi, kā tā ir Latgalē.

S. Pujāte uzsvēra, ka līdzšinējā suitu sadarbība ar pašvaldībām ir parādījusi iespējas, ka suiti vienmēr paliks pirmie Latvijas kultūrpolitikā ar kopienas vēlmēm izcelt savas vērtības. Viss, kas darīts kultūras labā, ir labi darīts, tomēr viņa mudināja, izmantojot līdzekļus, kādi jau ir, izdarīt iespējami labāko. Ja paši ir vienoti ceļā uz mērķi, valsts un pašvaldības būšot līdzās.

Ekonomika visam reģionam nozīmīga

Otrais sarunas bloks bija veltīts tam, kāds atbalsts būtu vajadzīgs, ko var paši, ko pašvaldība, ko valsts.

S. Pujāte atgādināja, ka valsts ir tikai viena no spēlētājiem šajā laukā, kam nebūt viss nav jādara. Suitu pluss ir tas, ka viņi aktīvi attīsta savu kultūras produktu. Viņa piekrita iepriekš G. Rozentāla teiktajam par slēgtajām skolām Basos un Jūrkalnē, uzsverot, ka tās vajadzēja saglabāt, neaizņemot visu finansālo atbildību uz pašvaldības pleciem. Bet ļoti liela nozīme ir arī neformālajai izglītībai.

E. Levīts atzina, ka valstij ir jāatbalsta kultūra, bet to nevar un nevajag uzturēt maksīīgi. Viņaprāt, Kultūras ministrijas ziņā būtu parūpēties par valsts atbalsta programmu suitu kultūrai. Prezidents gan uzsvēra, ka ekonomikas attīstība nav specifisks suitu jautājums, bet atkarīgs no visa reģiona attīstības, mazinot koncentrāciju uz attīstības centriem.

J. Kursīte vērsa uzmanību uz to, ka Latvijā jau gadiem ir sašķiebta reģionālā attīstība ekonomiskajā jomā. Par suitiem runājot, viņa atzina, ka Latvijā, dodot naudu, pārāk daudz laika un enerģijas vēltām skaitītiem. „Suitiem ir 11 gadu pieredze, kāda veida strādāt. Viņi savu mājas darbu ir izdarījuši. Bumba ir valsts un pašvaldības pusē.”

M. Dadzis izteica vēlmi pēc vienprātības suitu zemē. To piepildīt nepalīdzēsot ne pašvaldības, ne Saeima. Nav tik daudz jādodom par robežām, bet par mērķtiecīgu valsts atbalstu kultūrtelpai.

G. Rozentāla kā uzņēmēja pārliecība: suitu kultūrtelpa būs, ja jaunā paaudze atradīs motivāciju tur palikt. Un motivācija būs ne jau daudzo kultūras pasākumu, bet ekonomiskās aktivitātes dēļ.

Runā tauta

Arnolds Brūders, suits, kas dzīvo citur: „Administratīvi teritoriālā reforma ir pilnīgi garām. Ja Alsungas novada domes deputāti tikšanās reizēs ar VARAM ministru pieeļas kājās un iziet, tad kas tas ir par ministru!”

Marija Janvāre no Jūrkalnes: „Suiti paši sev ir ienaidnieki, tas mani satrauc. No bērnības man iemācīts, ka svētdienā no 12.00 līdz 13.00 ir svēta stunda. Tajā jābūt dievkalpojuma vai tā jātur svēta. Bet Alsungā šajā svētajā stundā notiek tirgus. Cilvēkiem jāizvēlas – baznīca vai tirgus. Tā nedarīja pat padomju gados.”

Jana Stūlberga, zemniece no Alsungas: „2001. gadā no šīs vietas izbraucu, jo man vajadzēja naudu. Ārzemēs ļabi padzīvojam, bet gribējas kaut ko sirdij. 2015. gadā uzkāpām uz ķūga un braucām mājās. Bez jebkādiem reemigrācijas pasākumiem. Es strādāju savā saimniecībā, lai man būtu, ko bērnus pabarot, nevis kādam lūdzu, lai iedod. Arī tirdziņā tāpēc stāvu. Un neredzu, ka tas pret Dieva gribu. Esmu katoliete, šeit laulāta, šeit bērni kristīti. Noziegusies nesmu neko.”

Juris Lipsnis, Suitu parlamenta priekšsēža vietnieks: „Prezidenta kungs, jūsu ierosinātās likums ir laba iespēja attaisāt administratīvi teritoriālo likumu, ko jūs pats nosaucāt par steigā uztaisītu, un uztaisīt vienu suitu novadu. Suitu atbalsta programmas apsaimniekošanai mums nevajag divas aukles no vienas un otras pašvaldības puses, kas labāk zinās, kā mums programmu īstenot.”

Andris Vasīļevskis, bijušais Alsungas prāvests, bijis klāt suitu renesanses laikā: „Suiti nav stūraini akmeņi. Viņš ies, viņš darīs, bet vajag iekustināt, palīdzēt.”

Inguna Spulniece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Projektos iegulda miljoniem eiro

Katru gadu Zemkopības ministrijas paspārnē esošais Zivju fonds piešķir naudu pētījumiem, izglītošanai, dažādas tehnikas un ierīču iegādei, ko paredzēts izmantot zivju resursu ieguves un saglabāšanas uzraudzībai. Pērn Zivju fonda pasākumos īstenotajiem projektiem tika izmaksāti 90 3156 eiro.

DRONI, KVADRICKLI, LAIVAS, KAMERAS

Kā *Kurzemniekam* skaidro Zemkopības ministrijas zivsaimniecības departamenta direktora vietniece Inese Bārtule, pērnajā gadā saņemti 50 projektu pieteikumi. Finansējums, kas ir kā atspāids gan dažādām nevalstiskajām organizācijām, gan pašvaldībām, kuras veic zivju resursu uzraudzību, tiek prasīts dažādiem mērķiem. Piemēram, Kuldīgas novada pašvaldība pasākuma *Zivju resursu aizsardzības pasākumi, ko veic valsts iestādes un pašvaldības, kuru kompetencē ir zivju resursu aizsardzība* ietvaros ir lūgusi piešķirt finansējumu gan drona, gan binokļu, meža kameru un laivas motora iegādei, pamatojot to kā ūdeņu bioloģisko resursu aizsardzību Kuldīgas novadā. Kopējā pieprasītā summa ir teju pieci ar pusi tūkstotī eiro, ko Zivju fonds arī piešķir. Savukārt Skrundas novads šogad prasīja 19 605 eiro, no tiem Zivju fonda finansējums ir 17 600 eiro, bet pašvaldības līdzfinansējums 2005 eiro, un to izmantoja, lai iegādātos laivu ar tās komplektāciju (dzinēju, piekabī), kā arī kvadrickli, ar ko transportēt laivu, nakts redzamības iekārtu un dronu, lai būtu iespēja fiksēt pārkāpumus arī no attāluma un diennakts tumšajā laikā.

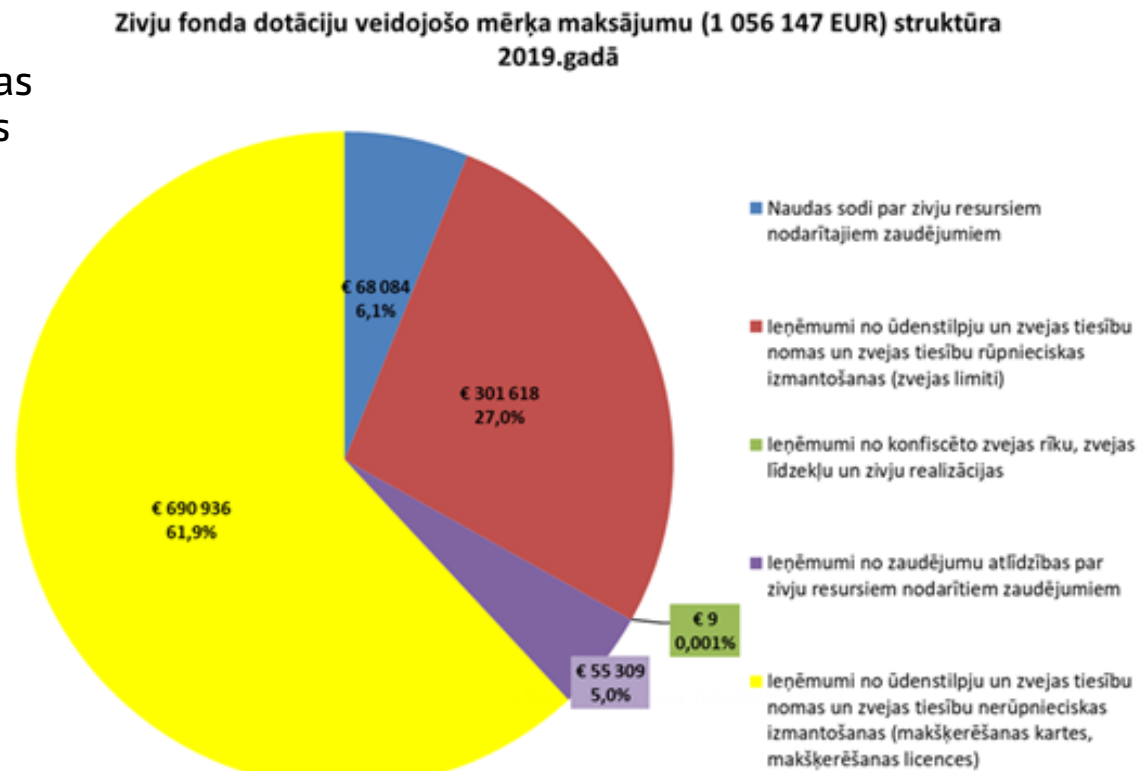
NAUDA AJZSARDZĪBAI, PAVAIROŠANAI, SABIEDRĪBAS IZGLĪTOŠANAI

Savukārt pērn pasākuma *Zinātniskās pētniecības programmu finansēšana un līdzdalība starpvalstu sadarbībā zinātniskajos pētījumos zivsaimniecībā* ietvaros Pārtikas

drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts *BIOR*, lai novērtētu Latvijas zūšus pirms migrācijas uz Sargasu jūru un identificētu mencu aknu parazitūtu sugas, ir kopumā saņēmis teju 10 500 eiro. Nauda tiek piešķirta ne vien tiem, kuri klātienē sargā vai pēta zivis, bet arī tiem, kuri veic izglītojošo darbu. Tā pērnajā gadā Zivju fonds biedrībai *Darīsim paši*, lai nodrošinātu desmit informatīvi izglītojošus izdevumus (ielikumus) *Pazīsti, atbalsti, sargā!* laikrakstā *Kurzemnieks*, kas informē sabiedrību par zivju resursu saudzīgu izmantošanu, atražošanu un aizsardzību Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā, piešķirta 5222 eiro. Savukārt biedrība *Zivju gani*, lai varētu turpināt izveidot TV raidījumu *Makšķerē ar Olti*, saņēma 24979 eiro. Daļu no *pīrāga* saņem arī jaunieši, jo, lai aizvadītajā gadā Liepājas 15. vidusskolas atbalsta biedrība varētu sarīkot starptautisku jauniešu konferenci *Zivsaimniecībai ir piemēroti tikai veselīga Baltijas jūras vide!* saņēma 7088 eiro. Šī nauda tērēta, sarīkojot piecu dienu konferenci Pāvilostā 14 – 17 gadus veciem Latvijas un Lietuvas jauniešiem. Konferencē tika akcentēta ūdeņu eirofrikācija, bīstamo vielu piesārņojums, nesekmīga bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, videi nedraudzīga jūrlietu problemātika Baltijas jūrā, kā arī meklēts risinājums situācijas uzlabošanai.

KĀ SADALA PĪRĀGU?

„Zivju fonda padome izskata un novērtē attiecīgajā projektā iesniegtu iesniegšanas kārtā vērtēšanai virzītos projektus, ņemot vērā Ministru kabineta noteikumu par valsts

atbalsta piešķiršanu zivsaimniecības attīstībai no Zivju fonda finanšu līdzekļiem 2. pielikumā minētos vērtēšanas kritērijus,” saka I.Bārtule. „Atbilstoši kritērijiem katram projektam tiek piešķirts noteikts punktu skaits.”

Projekti tiek sarindoti pēc lielākā saņemto punktu skaita, un Zivju fonda finansējuma atbalstu saņem tie augstāk novērtētie projekti, kas iekļaujas konkrētajai projektu iesniegšanas kārtai izsludinātajā finansējumā. Ja projekts iegūst mazāk par 45 punktiem, tad Zivju fonda padome pieņem lēmumu par atteikumu piešķirt atbalstu.

2019. gadā Zivju fonda finansējumam dažādiem projektiem visvairāk pieteicies Limbažu novads (deviņi projekti), otro vietu daļa Salacgrīva un Krustpils (septiņi projekti), bet trešo ar sešiem finansētiem projektiem – Daugavpils un Riebiņu novads. Kuldīgas novads saņēmis finansējumu trīs projektu īstenošanai. Vēl no Kurzemes finansējums sniegts Ventpils, Rojjas, Aizputes, Grobiņas, Liepājas un Saldus novadam.

VAI NAUDU IZMANTO LIETDERĪGI?

„Lauku atbalsta dienests (LAD) izlases kārtībā veic pārbaudes vismaz pieciem procentiem no īstenotajiem projektiem,” turpina I.Bārtule. „Zivju fonda padome var lūgt LAD nodrošināt kāda atsevišķa projekta kontroli, ja tā uzskata, ka realizēšanas gaitā šāda kontrole varētu būt nepieciešama.” Institūcija, kura iegādājies tehniku, ierīces ar Zivju fonda finansējumu, pieņem to savā bilancē, un uz šādu institūciju attiecas *Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums*. Līdz šim būtiski pārkāpumi konstatēti neesot.

Ir projekti, kas netiek realizēti, un tam var būt dažādi iemesli. Proti, komercsabiedrība (SIA) nevar būt Zivju fonda atbalsta saņēmēja, jo neatbilst Zivju fonda atbalsta pretendenta statusam. Projekta iesniegšanai LAD konstatējis nodokļu parādu projekta iesniegšanas laikā, audzētava, ar kuru noslēgts līgums par zivju mazuļu piegādi, radās problēmas ar ūdens nolaišanu dīķos, savukārt citur zivju mazuļi vairs nebija pieejami. Vai

Lai veiksmīgāk uzraudzītu zivju resursus, pašvaldības un dažādas biedrības bieži lūdz piešķirt naudu novērošanas kameru un dronu iegādei.

arī audzētava nespēja piegādāt līgumā paredzētos zivju mazuļus, vai ievērot piegādes termiņus. Iepirkuma procedūrā vēžu piegādei nepieteicās neviens pretendents. Daži piemēri: nav papildināti vimbu resursi Salacas baseinā, kur plānoja ielaist 27 200 vimbu mazuļu. Bez zivīm palika arī Ādažu novada Vējupe, Mazais un Lielaies Baltezers, kur kopumā plānoja ielaist 10 500 zandartu un 10 000 ālantu mazuļu. Kopumā pērn zivju resursu papildināšana dažādu iemeslu dēļ nav notikusi desmit pagastos 17 dažādās ūdenstilpnēs. Savukārt zivju aizsardzības jomā netika realizēti Zivju fonda padomes apstiprinātais projekts *Zivju resursu aizsardzības pasākumi Ikšķiles novada teritorijā*, bet sabiedrības informēšanas jomā nenotika biedrības *Sporta makšķerēšana* iecerētie semināri par zivju resursu racionālu un saudzīgu izmantošanu un mobilās aplikācijas *Makšķerēšanas iespējas Riebiņu novada Rušonas pagastā* izstrāde.

KĀPĒC PROJEKTI NETIEK REALIZĒTI?

Par projektu nerealizēšanas finansējuma nepiešķiršanas iemeslu var kalpot neatbilstošas tehniskās specifikācijas, nespēja ievērot projektā paredzētos termiņus, kavēšanās ar dokumentu noformēšanu un iesniegšanu LAD. Kā galvenie iemesli vēl tiek minēti, ka pretendenti nav izpildījuši Zivju fonda padomes lēmuma

nosacījumus, piemēram, konkrētām sabiedrības informēšanas projektiem (īpaši video projektiem) nav saņemts institūta *BIOR* saskaņojums (izveidota filma un parādīta ēterā bez saskaņojuma u.c.). Ja netiek īstenoti projekti un par to tiek paziņots tikai gada beigās, tad finansējuma atlikumus un Zivju fonda dotācijas finansējumu nav iespējams pilnībā izmantot kārtējā gadā un neizlietotais atlikums paliek valsts budžetā vispārējiem izdevumiem, nevis tiek izmantots Zivju fonda pasākumos paredzētajiem mērķiem. Vēl problēmas var sagādāt konkrētu pārskatu neiesniegšana LAD, *BIOR* un Valsts vides dienestā (VVD). Ja precīzāk, tad runa ir par ieņēmumiem no licencēm licencētājā makšķerēšanā, vēžošanā un zemūdens medībās, par iepriekšējā gadā iegūtajiem lomiem licencētājā makšķerēšanā, vēžošanā un zemūdens medībās, kā arī par īstenotajiem dabas aizsardzības, kontroles un zivju resursu papildināšanas pasākumiem, kā arī par licencētās makšķerēšanas, vēžošanas vai zemūdens medību organizēšanai nepieciešamās infrastruktūras izveidošanu un uzturēšanu. Ja kāds no pārskatiem nav iesniegts, Zivju fonda padome ir tiesīga pieņemt lēmumu par atteikumu piešķirt atbalstu un nevērtēt projektu. Tādēļ ir jāpatur prātā, ka Zivju fonda piešķirtais finansējums nosaka arī stingru pienākumus.

Alberta Dintera teksts no foto

MAKŠKERNIEKA STĀSTS

Vēži priekšā, pakaļā

Tas bija tais laiks, par kuriem dažkārt teic, ka zāle bija zaļāka un odu bijis mazāk. Reiz kāds pazīstams vīriņš uzaicināja mūs, piūšelus, līdzi uz sev vien zināmu vietu, uz kuru viņš regulāri brauca vēžot. Par viņa varonardarbim bijām sklaukusījies gana daudz un nolēmām, ka jāizmanto izdevība un jālaiž līdzi. Mātmē pret solījumu, ka mājās tiks atvesti vēži, tika izdriktā atļauja, lai laiž puikas nakts piedzīvojumos.

Pienāk vakars, paņīņa atbrauc ar savu *žigulīti*, un laižam. Uz kuru pusi braucām, neatminos, jo, sēžot aizmugures beņķī, savā starpā čalojām un tam nepievēršām uzmanību. Nonākuši galā, ieraguām, ka esam pie paliela ezera. Vīrelis ceļ laukā no auto bagāžnieka spaini, pāris pašvakus luksturīsus un dodas ezera virzienā. Mēs, puikas, kā caļēni nopakaļus. Piegājīs pie ūdens, vīrs uzvelk garos gumijas zābakus, ņem spaini un brien iekšā. Luksturīsu gaisma kā brīdim pieliecās un izceļ pa kādam vēzim. Apstaigājīs brīvo ūdeni, viņš sāk pārbaudīt alas, bāzdam tajās roku. Tas mums no malas liekas gana bīstami, jo dažs labs vēzis, kuru viņš mums atrādīja, ir ar tāda izmēra spilēm! Ja tāds saķers pirstu, tas būs nost kā špicka! Vīrs, juzdams, ka mēs tādi bailīgi, sāk mūs vilkt uz zoba, sakot, lai tik brienot ūdenī un velkot tos vēzus laukā. Neesot jau nemaz tik kņabiņģi, un ja kāds arī ieķer pirstā, nav tik traki. Mēs neticīgi skatāmies, klausāmies, bet ūdenī nekājam. Vīrelis īsās spurdz nosaka: „Ko baidās? Skatās, kā jādār!” Pēc sacīta viņš apņēmības pilns brien uz vietu, kuru vēl nav pārbaudījis. Mēs gar krastu līdzi. Vīrelis ieabāz roku ūdenī un izvelk pamatīgu eksemplāru. „Redz, kā vaig!” viņš nosaka un dodas tālāk. Atkal rokas bāzīens ūdenī, caps, un kārtējais makanais vēzis rokā. „Nu, ko es teic?” I takš viegl!” izsaucas vīrs. Pēc šī

triumfālā izsauciena kaut kas tomēr noiet greizi, un vēzis, kurš atrodas ķērāja rokās, tomēr pamanās kaut kā izlocīties ar vienu no pamatīgajām spīlēm iekerties gūstītāja mazajā pirkstiņā. No vīra mutes atskan tāds blāvviens, ka tā jau un skaņas diapažonu apskautu katrs riestojošais briedis, jo pat zaros nakšņojošie putni paceļas spāmos. Bet tas bija tikai sākums! Spīles kniebīens laikam jau ir tik maktens, ka vīrs sāk pamatīgi purināt roku, tad, acīmredzot tumsā nepamanījis ūdenī akmeni vai zaru, sašūpanojas un noliekas vēkšpēdus tā, ka šļakatas iet pa gaisu. Loģiski, ka arī spainis ar saķertajiem vēžiem ielido turpat un nogrimst. Labi, ka viss notiek sekla vietā un vēžotajam ātri vien izdodas uzstutēties kājās. Kārtīgi nošķēndējies, viņš paņēms no mums vienu luksturīti, jo viņējais, iekrītot ūdenī, nodzīst kā svece vētrā, un ņemas ātri lasīt atpakaļ spainī pamukušos vēzus. Te pēkšņi atkal atskan tāds blāvviens, ka nu jau riestojošie brieži, kā tautā saka, aiziet maliņā un nervozi uzpīpo. Redzam, ka spainis atkal aiziet pa gaisu, vīrs metas uz krastu. Nonācis sausumā, šīs mudīgi rauj nost zābakus un ķer pie ciskas. Kā izrādās, neveiksmīgā krietieni un pirmreizējā spaiņa pa gaisu aizlidošanas laikā viens no vēžiem ir nonācis aiz garā gumijas zābaka un, sajuzdams, ka ir nebrīvē, līcis lietā savas spīles. Tieši sāpīgākajā vietā kājas mugurpusē. Atbrīvojies no kniebēja, vīrelis izlej no apaviem ūdeni, velk tos kājas un iet uz auto pārvilkot slāpjās drānas, nomierināties.

No beigām jāpiebilst, ka atlikušajai nakts daļā vairs nekādi piedzīvojumi nenotiek, beigu beigās mūsu līdzpaņēmjies saņemam un, prāktīgi bradājot pa ūdeni, pielasa pusi spaiņa, jo mūsu mātēm takš ir apsolīts.

Alberts Dinters
Ineses Slukas zīmējums

SPECIĀLISTA KOMENTĀRS

(Sākums 16. jūnijā.)

Ūdens kvalitātes radītāji

Olga Revina, zinātniskā institūta *BIOR* zivaudzētavas Tomē Pelču filiāles veterinārārste

Strip tests ūdens cietības noteikšanai.

Ūdens cietība

Pēdējais kvalitātes rādītājs, kuru gribētu raksturot, ir ūdens cietība.

Ūdens cietība ir dabīgo ūdens īpašību kopums, kas saistīts ar sārmzemju metālu saturošo sāļu koncentrāciju ūdenī. Cietību galvenokārt nosaka kalcija un magnija, kā arī dzelzs, mangāna, alumīnija un citu jonu līmenis. Tie kopumā ir nepieciešami gan zivju, gan to dabiskās barības bāzes attīstībai. Ūdens ar pārlietu cietību akvakultūrai neder. Tādi var būt pazemes avotu ūdeņi. Miksts ūdens dabā ir upēs, ezeros un lietusūdens. Ļoti miksti ūdeņi sastopami reģionos ar bazalta, granīta, smilšakmens segumu, savukārt cieti ūdeņi sastopami, ja dominē ar kalķi, ģipsi un dolomītu bagātas augsnes, kā tas, piemēram, ir tipiski Latvijā. Tāpēc Latvijā gan virszemes, gan arī pazemes ūdeņi ir visai cieti. Augstākā ūdeņu cietība novērojama Zemgales upju baseinos. Zemas cietības rādītājus var paaugstināt, ūdenim pievienojot lauksaimniecības kalķi.

Ūdens cietību mājās var noteikt, izmantojot *strip* testus, var nodot arī ūdens paraugu laboratorijā.

Kurzemē izņemti 306 nelegālie zvejas rīki

Katru pusgadu Valsts vides dienests (VVD) apkopo skaitļus, kuri parāda to, cik ražīgi ir strādāts dažādās vides pārvaldēs. Kopumā šī gada pirmajā pusgadā Kurzemē notikušas 1559 pārbaudes.

Kā vēsta VVD sniegtā informācija, Ventpils Reģionālās vides pārvaldes teritorijā notikušas 978 normatīvo aktu ieviešanas pārbaudes, bet Liepājas Reģionālās vides pārvaldes teritorijā tas darīts 581 reizi.

Ventpils inspektori pārbaudes uzņēmumos, kam izsniegta piesārņojošas darbības atļaujas (A, B atļaujas vai C apliecinājums), veikuši 135, bet Liepājas – 88 reizes. 95 gadījumos notikušas citas pārbaudes piesārņojuma jomā. Vēl Kurzemes inspektori 1017 reizu baudījuši dabas resursu un dabas aizsardzību, jūras piesārņojuma un radiācijas drošību. Abās reģionālajās pārvaldēs izskatītas 224 sūdzības un iesniegumi. Arī zvejas kontrolei pievērsta uzmanību, jo kopumā Ventpils un Liepājas pārvaldes inspektori pārbaudījuši 606 ūdenstilpnes, no tām izņemti 306 nelegālie zvejas rīki.

Kurzemes pusē ir arī izsniegta dažādas atļaujas, kas skar gan piesārņojošo darbību, gan dabas vai ūdens resursu tērēšanu, kā arī atkritumu apsaimniekošanu, zvejas licences, arī grunts novietojumu jūras novietnē. Šādas atļaujas kopumā Kurzemē izsniegta 1116.

Alberts Dinters

Alberta Dintera teksts un foto

Viņi čekistiem lika nest šņabi!

Seši vīri. Komandieris ar iesauku *Tanku briesmas* un pieci kaujinieki, kuri vēstures annālēs kopā ir ierakstīti kā nacionālo partizānu grupa *Kanādas piecīši*. Tieši viņu mājvietu Talsu novada Veģos jūnija sākumā atrada Rendas Nacionālās pretošanās kustības muzeja darbinieki. Ar Kuldīgas novadu šo grupu saista pārdrošs uzbrukums Rendai.

KANĀDAS PIECĪŠI

Par *Kanādas piecīšiem* ziņas Nacionālās pretošanās kustības muzeja darbiniekiem ausīs nāca 1990. gadā, kad muzeja pārstāvis Juris Grasmanis to uzzinājis no kāda bijušā mežbrāļa. Tad sākusies pastiprināta bunkura meklēšana, aptaujājot Veģu pagasta Abavciemā dzīvojošos. Precīza atrašanās vieta noskaidrota pēc vairākām meklēšanas reizēm, jo vienīgā norāde bija, ka tas atrodas Veģupītes malā, kur mežbrāļiem atstāts ēdamais. Kad vieta atrakta, tajā atklājās krāsns atliekas, tās virsma, daļa dūmeņa, vairākas petrolejas lampas, munīcijas un ieroču pārpalikumi. Porcelāna šķīvju pārpalikumi liecina, ka dzīvei bunkurā bijis arī savs šķis. Atrasts avīzes fragments, bet rakstītais nav bijis salasāms, papīrs sabirzis. Tas, ko pamanījušies izburtot, ka rakstā minēts dziedātājs Jānis Ūdris, Maskavas iela, kuģniecība, lini. Atrokot bunkuru, bijis redzams, ka tas dezis, visticamāk, aizdedzies pēc tam, kad čekisti tajā caur ieeju iemetuši granātas. Pa skursteni to nevarēja izdarīt, jo mežbrāļi to aiztaisījuši ar speciālu drāts pinumu, kas arī saglabājies.

„Man ir ļoti liels gandarījums, ka beidzot šis bunkurs ir atrasts,” saka J. Grasmanis. „Jo īpaši tāpēc, ka viņi bija pirmie, kuri pazemoja čekistu Lapiņu, es to izdarīju vēlāk, 1954. gadā. Neba velti Raits Valters teica, ka *Kanādas piecīši* man ir kā brāļi.” Visi bunkurā atrastie priekšmeti nonāks Nacionālās pretošanās kustības muzejā.

ČEKISTS LAPIŅŠ

J. Grasmani ar šo nacionālo partizānu grupu vieno kāds nu jau sen miris čekists Artūrs Lapiņš, kurš pirms tam bija padomju frontes izlūku/diversantu grupā, ko komandēja Nikolajs Kapustins un kas aktīvi darbojās Kables mežos.

J. Grasmanis, būdams jauniešs, šo čekistu pārbaidījis, to savaņģojot un it kā nesot uz Abavu slīcināt. Kā vēlāk atklājies, šis komunistu līdzskrējējs bijis iesaistīts epizodē, kura saistīta ar *Kanādas piecīšiem*: proti, kādu dienu 1946. vai 1947. gadā mežbrāļi uz šosejas starp Rendu un Sabili noturējuši kravas automašīnu. Šoferis no tās izvilkts, sasiets un noguldīts mežā. Pieci vīri sakāpuši auto, sestais palicis ap-sargāt šoferi. Braucēji devušies uz Rendu, kur bija kolhoza veikals. Piebraukuši, bet pie veikala sēž A. Lapiņš ar brāli Arnoldu, kurš arī bija komunistu līdzskrējējs jeb istrebiķeļs (iznīcinātājs), savukārt veikala bufetē strādājis abu māsa Lidija Lapiņa. Mežbrāļi lēkuši no auto ar automātiem plecos tā, ka čekisti pat nav iedomājušies pīkstēt, lai gan abiem pie sāna bijušas pistoles. Jāņa Čuriškas vīri no veikala sākuši stiept laukā un kraut auto ēdamo, līdz kāds

Starp atradumiem ir arī stikla pudeles. Iespējams, tās pašas, kuras mežbrāļi lika čekistiem nest arī no Rendas veikala.

Bunkurā atrasti krāsns pārpalikumi, tie salikti tā, kā stāvējuši mežbrāļu laikā.

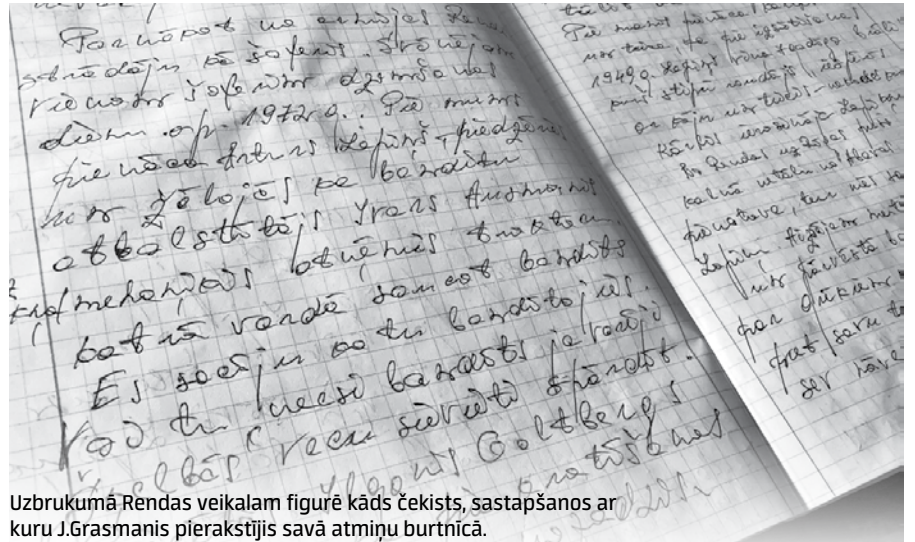

Kanādas piecīšu slēptuvē atrasto trauku lauskas.

iedomājies – lai jautrāka dzīve, jāpaņem arī šņabis. Kāpēc pašiem stiept, ja ir divi nesēji? Tā nu čekisti mežbrāļu šaujamo stobru priekšā no veikala stiepuši kastes ar šņabi un likuši spēkratā. Abi bijuši tik pār-bijušies, ka nav varējuši bilst ne vārda un, kad partizāni braukuši prom, palikuši klusi sēdot pie veikala. Kā pēcāk atklājies, tad komunistu arhīvos par šo laupīšanu nekas nav minēts. J. Grasmanis vēlāk uzzinājis, abi komunisti nav ziņojuši, jo kā lai ziņo, ja paši piedalījušies mantas iznešanā, nav izrādījuši pretestību. J. Grasmanis pieļauj, ka mežbrāļi šādi pārdroši uzbrukuši, jo zinājuši, ka čekisti no Rendas tieši tajā dienā piedalās kāda mežu masīva ķemmēšanā. Tātad viņiem bijis ziņotājs un sabiedrotais. Ir liecības, ka *Kanādas piecīši* šādi devušies pat uz Zemgali: notur auto un brauc. Kā čeka grupu uzgāja, nav zināms.

Juris Grasmanis pie tikko atraktā nacionālo partizānu grupas *Kanādas piecīši* bunkura – tas atrodas nomaļā vietā Veģupītes krastā. Tajā slēpās seši vīri.

Uzbrukumā Rendas veikalam figurē kāds čekists, sastapšanos ar kuru J. Grasmanis pierakstījis savā atmiņu burtnīcā.

LIKVIDĒ NODEVĒJU

Nozīmīga epizode grupas pastāvēšanas vēsturē ir mežsarga Liepiņa (vārds nav zināms) likvidēšana. Viņš arī simpatizējis sarkanajiem un reiz ar vellapēdu iebraucis Rendas pagasta *Skūsturu* sētā. Tur tieši bijusi siena talka, talcinieku pulkā arī divi sveši vīri leģionāru formas tērpos. Mežsargs to pamanījis, aizbraucis, bet pēc tam ieradies kopā ar Sarkanās armijas karavīriem, viens no leģionāriem sašauts kājā. Lai arī mežbrāļiem bijusi kārtība, ka citas grupas teritorijā var ienākt un sodīt tikai ar tās puses nacionālo partizānu apvienības atļauju (šajā gadījumā – Kables nacionālo partizānu grupas), *Kanādas piecīši* tomēr to izdarījuši Ēvalda Pakuļa grupas kontrolētajos mežos un nodevēju mežsargu nošāvuši.

Interesants ir stāsts, kā nacionālos partizānu apkaimes iedzīvotāji apgādāja ar ēdamo. Ēdmaņas nesēja bijusi jauna meitene, kura pārtiku atstājusi purvā. Bijis noteikts, ja viss ir kārtībā, tad viņai jādzied viena dziesma, ja jūt, ka kaut kas nav labi, cita. Tā ilgu laiku mežbrāļu grupa veiksmīgi apgādāta.

PARĀDĀS PRATINĀŠANAS PROTOKOLOS

Pirmo reizi *Kanādas piecīšu* grupa čekistu dokumentos parādās Kables nacionālo partizānu grupas komandiera Ē. Pakuļa pratināšanas pierakstos, kas tapuši 1946. gadā. Tur teikts, ka Valgavas pagasta Veģu muižas jeb Sabiles, Veģu, Kalešu un Spāres apkārtnē operē grupa *Kanādas piecīši*, kuras komandieris ir Jēkabpilī dzimušais J. Čuriška (arestēts 1952. gadā) ar iesauku *Tanku briesmas*. Grupā darbojas vēl pieci vīri: Žanis Alksnis, Vilnis Ūdris,

Eijermanis, Bērziņš un Montāns (vārdi nav zināmi), kurš apcietināts 1946. gada novembrī. Ē. Pakuļa grupa bija tā, kura 1946. gada 1. janvārī, lai atbrīvotu savu biedru, uzbruka Kables izpildkomitejai, kur atradās Sarkanās armijas iznīcinātāju bataljona apakšvienība. Partizāniem izdevās ēku ieņemt un atbrīvot vairākus aizturētos pagasta iedzīvotājus. Kaujā tika nogalināti un ievainoti vairāki augsti stāvoši Valsts drošības komisariāta pārstāvji.

PRIEKŠĀ LIELS DARBS

Kāpēc *Kanādas piecīši*? Šis ir viens no jautājumiem, uz kuru atbildes vēl tiks meklētas arhīvos. Vienam no grupas dalībniekiem, Eijermanim, sieva bijusi viņu sakarniece, dzīvojusi ap divus kilometrus attāļājās *Rolavu* mājās. Tātad viņš bijis vietējais. Kurā laikā grupa dzīvojusi mežā, arī nav zināms, bet šobrīd ir norādes, ka mežos vīri mituši vismaz līdz 1948. gadam. Daudz kas noskaidrosies arhīvos, turp tuvākajā laikā dosies muzeja pārstāvji. Savukārt bunkuru muzeja darbinieki centīsies atjaunot, lai tas būtu pieejams visiem interesentiem, jo kalpos par atgādinājumu tam, kā Latvijas iedzīvotāji pretojās padomju okupācijai.

Nacionālo partizānu grupas līdz pat 50. gadiem darbojās visos Kurzemes apriņķos, cīņu turpināja līdz 1953. – 1954. gadam. Kā pēdējais zināmais nacionālais partizāns ne tikai Kurzemē, bet arī visā Latvijā jāmin Arnolds Spārnis no Liepājas apriņķa Priekules pagasta, kurš sākotnēji darbojās Žaņa Mažēna grupā. Viņš iznāca no meža tikai 1959. gada decembra beigās.

SARUNA AR JUBILĀRI

Skaistos mirkļus nopirkt nevar

„Mēs katrs pats esam savas laimes kalējs, un tikai no mums ir atkarīgs tas, cik daudz dzīvē sasniegsim,” saka 27. jūlija jubilāre Daniela Reimane, kura šogad svin savu 20. dzimšanas dienu. Viņa ir absolvējusi Kuldīgas Centra vidusskolu, pašlaik pabeigusi 1. kursu Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas studiju un zinātnes centrā un aktīvi iesaistās jaunatnes organizācijās un projektos.

LAIKS PIEPILDĪTS

Bērnībā Daniela daudz laika pavadījusi kopā ar vienaudžiem, spēlējot spēles vai darot kādas blēņas. „Viena no manām visspilgtākajām atmiņām ir kopā pavadītais laiks ar brālēnu laukos pie vecvecākiem. Nekad neiztikām bez savstarpējiem strīdiem.” Bērnudārza laikā meitene esot apmeklējusi defilē nodarbības Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centrā, taču dažus gadus vēlāk sākusi darboties deju studijā *Viva fitness*. Vidusskolas posmā jubilāre pievērsusies arī

„Man svarīga ir nepārtraukta izaugsme un jauna pieredze, jo tā spēju sevi pilnveidot un kļūt par vēl labāku cilvēku,” saka Daniela Reimane.

brīvprātīgajam darbam „Brīvā laika man ir ļoti maz, taču viens no maniem mīļākajiem hobijiem ir grāmatu lasīšana un pastaigas pa skaistajām Kuldīgas ieliņām.” Šobrīd Danielas ikdiena aizrit, strādājot pie dažādiem jauniešu projektiem, darboties Kuldīgas Jauniešu mājā un strādājot kafejnīcā *Mar-*

melāde. „Mani tuvākie nākotnes plāni – pabeigt augstskolu, atrast pastāvīgu darbu un turpināt darboties jaunatnes jomā.”

PAR PATIESUMU UN GODĪGUMU

„Esmu liela darbaholiķe. Lietas, kas mani patiesi aizrauj, varu darīt daudz ilgāk, nekā nepieciešams,” atzīst meitene.

Viņai patīk arī ceļot. „To neiznāk darīt visai bieži, jo neatliek laika, bet man ļoti patīk apskatīt jaunas vietas un iepazīt citu valstu kultūru.” Mīļākais ceļojums līdz šim ir bijis uz Strasbūru Francijā kopā ar skolas biedriem uz Eiropas Parlamentu.

Meitene atzīst, ka viņu ikdienā iedvesmo apkārtējie cilvēki: „Tie, kas mani atbalsta un novērtē manu ieguldīto darbu dažādās lietās. Ļoti cieni tos, kas ir patiesi un godīgi gan pret sevi, gan citiem. Spēj pateikt savas domas taisnīgi un atklāti. Man nepatīk, ka bieži vien cilvēki nepasaka līdz galam savu nostāju kādā jautājumā.”

TORTES CEPŠANAS TRADĪCIJA

Dzimšanas dienu Daniela katru gadu svin tuvāko draugu un ģimenes locekļu lokā. „Šogad arī dzimšanas diena būs klusa un mierīga. Izcepšu torti, uzvārīšu kafiju un pasēdēšu ar tuvākajiem cilvēkiem. Torti vienmēr cepu pati. Tas šai dienai piešķir

vēl lielāku nozīmi, jo tu ieguldi laiku, lai tava diena būtu izdevusies.” Meitene atklāj, ka viņas līdz šim lielākā dzimšanas diena bijusi pirms diviem gadiem. „Manā 18. dzimšanas dienā kolēģi sagādāja pārsteigumu, uzdāvinot milzīgu puķi, kas veidota no baloniem. Tas bija ļoti īpaši!” Savukārt visspilgtākā bērnības dzimšanas diena bijusi, kad aprīvējuši pieci gadi: „Tā bija īpaša diena, jo vecāki man uzdāvināja leļļu ratus. Par tiem tolaik biju ļoti ilgi sapņojusi.”

Vasarā svinot, var doties izbraucienos pie dabas. Viens no Danielas sapņiem ir kādreiz savus īpašos svētkus nosvinēt jūras krastā, sagaidot saullēktu.

Savos divdesmitajos gados Daniela noteikti vēlas doties kādā trakā piedzīvojumā vai apmaiņas programmā uz citu valsti, lai varētu iegūt jaunu pieredzi un kontaktus.

Elizabete Rublāne
Danielas Reimanes
arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 22. jūlija līdz 29. jūlijam piedzimuši seši puikas un deviņas meitenītes. Bērniem doti šādi vārdi: Marats, Emīls Lūkass, Oto, Pauls Jānis, Kriss, Adrians, Leila, Elizabete, Elza, Geita Luīza, Linda, Marta, Elīsiņa, Natālija, Eva.

Kāzu jubilejas pārsteigums

27. jūlijā 9.05 Inetas un Gata Brūkļu ģimenē ienācis dēls Pauls Jānis. Ģimenē šis ir septītais bērniņš, un mājās jaundzimušo gaida māsa Sabīne, Daniela un Evelīna, brāļi Ivo Ralfs, Lauris un trīsgadīgais Kārlis

Tomass. Dēlam doti divi vārdi, jo vecāki katrs vēlējušies savu. Gatis cerējis, ka dēls ienāks pasaulē viņa dzimšanas dienā, 31. jūlijā, tomēr bijis vēl lielāks pārsteigums. „Dēls pieteicās mūsu septiņu gadu kāzu jubilejas dienā, kas bija liels pārsteigums,” stāsta Ineta. Pauls Jānis piedzimis 54 cm garš un 3,510 kg smags.

Puika ar internacionālu vārdu

Sanda Rozīte un Kristaps Lejiņš no Talsiem 29. jūlijā 4.40 sagaidīja dēlu Krisu. Mājās gaida māsiņa Līva Luīze un brālītis Kevins. Jaundzimušajam vārds nācis pavisam dabiski, domājot par tā angļisko izrunu. „Jautāju draugam, kā sauksim, vēl pirms zinājām dzimumu, un viņš ieteica vārdu, kurā viņu pašu sauc mūsu ārzemju draugi. Jau tad jutu, ka man būs puika,” smaidot saka Sanda. Kriss piedzimis 55 cm garš un 4,4 kg smags.

Elisas Rudzītes teksts un foto

PASĀKUMS

Pagalma iedzīvināšana

Pašiem jauniešiem ļoti patika Jauniešu mājas labiekārtotais pagalmi.

Jekaba Aleksandra Krūmiņa foto

Jauniešu mājas pagalmā jūlijā notika pasākums ar mērķi pierādīt, ka jaunieši, kuri ikdienā apmeklē šo vietu, var radīt paši savu pasākumu un iesaistīt arī citus.

Tā kā jauniešu mājas pagalmi tikai šogad tika labiekārtoti, tad šī bija arī kā pagalma iedzīvināšana un atklāšana. Pasākums ar nosaukumu *Welcome to the fancy youth yard* tapa pēc Justīnes Dubures uzrakstītā projekta jaunatnes iniciatīvu konkursā aprīlī. Tas tika apstiprināts, un jauniešu centrs piešķīra 300 eiro iecerēs īstenošanai.

MŪZIKA VISA VAKARA GARUMĀ

Pasākumā varēja klausīties dažādus mūzikus: gan pašmāju muzikālo studiju *Mona* un grupu

Stars, gan grupu *Cross Wind* no Liepājas, kā arī bijušā kuldīdznieka, bundzinieka Raimonda Blūma meistarklasi. Dalībniekiem bija iespēja ēst jauniešu gatavotu ēdienu un vakarā n baudīt pavāra Laura Aleksejeva gatavoto muzikālo nakts zupu. Un nebija tikai sēdēšana uz vietas, bija arī šautriņu mešana, galda teniss un dažādas galda spēles ar mūzikas fonā.

MĀCOT LABĀK SAPROTI PATS

Bundzinieks R.Blūms, kurš uzaudzis un dzīvojis Kuldīgā līdz 19 gadu vecumam, skatītājiem sniedza meistarklasi, kurā stāstīja par uzstāšanos un bangu spēlēšanu, kā arī demonstrēja dažādus stilus, kā spēlēt bungas, sadarbojoties ar basģitāristu vai spēlējot

solo. Raimonds bungas spēlē jau apmēram no 15 gadu vecuma, nu būšot jau 19 gadi. Pārsvārā viņš izvēlas uzstāties vietās, kur tiek spēlēta tieši elektroniskā mūzika, bet, ja tiekot uzaicināts citur, arī piekristot. Uz jautājumu par mācīšanu spēlēt citiem, bundzinieks atbildēja: „Ja kādam vari iemācīt to, ko pats proti, tikai tad tu pa īstam to saproti.” Viņš vēl papildināja: „Es neredzu sevi tikai kā mūziķi, bet gan kā mākslinieku, tas nozīmē, ka gribu darīt dažādas radoši bīstamas lietas, ko cilvēki var nesaprast, taču tas brīdis ir tieši tas, kurā varu augt kā mākslinieks.” Ikdienā Raimonds nodarbojas arī ar grafisko dizainu, lai varētu spēlēt, ko vēlas, un nebūtu finansiāli atkarīgs tikai no muzicēšanas.

Monta Bērziņa

JAUNIEŠU VIEDOKĻI

KRISTA ARĀJUMA:

– Pagalma iekārtojums ir diezgan mūsdienīgs, piemērots tieši jauniešiem. Pasākums bija ļoti interesants un deva vasarīgas emocijas. Ļoti patika talantīgie un superīgie mūziķi, kā arī bija iespēja baudīt laukā ceptus dārzeņus, sēdēt un pasapņot par brīnišķīgi pavadīto vakaru.

ELIZABETE BLŪMA:

– Pagalma iekārtojums lika justies droši un omulīgi. Pats pasākums man patīka, jo, manuprāt, klausīties mūziku brīvā dabā vienmēr būs labāk. Vislabāk patika pašā vakarā, kad sēdējām aplī un šefpavārs Lauris Aleksejevs spēlēja ģitāru un visi dziedāja. Tas radīja saliedētības sajūtu.

JANA BRŪVERE:

– Pagalma iekārtojums ir feins, rada ļoti mājīgu sajūtu un ir pietiekami plašs, lai nejustos pārāk tuvu citiem. Pasākums bija izdevies, varēja vienkārši pasēdēt, baudīt labu mūziku un ēdienu kopā ar draugiem.

MAIJA GOLDBERGA:

– Var manīt, ka pagalma iekārtošanā ir piedalījušies jaunieši, jo pagalmi izskatās diezgan moderni. Tā kā bija dzērieni un dzīvā mūzika, tāpēc vien pasākums jau ir ideāls. Ar lielāko prieku apmeklētu līdzīgus jauniešu rīkotus pasākumus.

PASĀKUMI

Kuldīgā

Baltās mājas dārzā (Kaļķu ielā 3) 8.VIII demo-krātijas kafejnīca.

Pie Māras dīka 15.VIII mobilais piknīks *Latvijas atspulgu meklējot*.

Pilsētas dārzā 23.VIII, atceroties vēsturisko akciju *Baltijas ceļš* – koncerts *Trombomānija*.

Pagastos

ĒDOLĒ

Pagasta svētki 15.VIII: 11.00 atklāšana, *Kurzemes trio* koncerts, tīrums, darbnīcas, 13.30 olu ēšanas sacensības, 14.00 *Dzīve ir skaista, bet raiba kā dzeņa vēders* – ainiņas iz dzīves (Ēdoles amatieru teātris, *JDK Sprigulis*), 15.00 orientēšanās sacensības, 19.00 jauniešu sētas atklāšana; 16.VIII 12.00 Dzirnauvu dīkī vides objekta Krišjānim Valdemāram atklāšana ar Friča Adamoviča izrādi *Valdemārs Ēdolē* –joki un nopietnība četrās ainās.

GUDENIEKOS

Basu tautas namā ekspozīcija *Suitu godi*, jāiesakās pa tālr. 29266724.

KABILĒ

Bibliotēkā līdz 31.VIII Sintijas Žezulkašas zīmējumi.

Estrādē 7.VIII 13.00 senioru parka svētki: akordeonistu ansambļa *Akorāds* (Saldus) koncerts *Nesasteigts ceļojums pāri Eiropai*, pēc tā pēcpusdienu kopā ar grupu *Saulvējā*.

Pārvaldes sētā 7.VIII 21.00 video ballīte kopā ar DJ *ZIGGY*.

Muižā 29.VIII pasākums bērniem *Mazo aristokrātu skola*.

KURMĀLĒ

Vilgāles sporta laukumā 8.VIII 12.00 un 15.00 (pie Priedaines bibliotēkas) Liepājas leļļu teātra izrāde ar rotajām *Lote dodas ekspedīcijā*.

Vilgāles estrādē 22.VIII 19.00 Jura

Hirša koncerts.

LAIIDOS

Estrādē (lietus gadījumā muižas kreisajā spārnā) 8.VIII 19.00 ar koncertprogrammu uzstāsies grupa *Galaktika*. Pēc koncerta līdz 24.00 – balle.

Valtaiķu baznīcā 2.VIII 13.00 Aizputes ev. lut. draudzes dievkalpojums. Kalpo mācītājs Erlands Lazdāns.

PADURĒ

Ķīmales muižā 1.VIII kaimiņu un draugu svētki. Programmā: brīva pieeja muižas apskatei; muzikāls sveiciens no pagasta vokāli instrumentālā ansambļa *Harmonija*; brīvais mikrofons stāstiem par skolas piedzīvojumiem; jaukas sarunas draugu un kaimiņu lokā.

PELČOS

Bibliotēkā augustā izstāde *Pļavu ziedu vasara*.

Pils parka svētki 15.VIII 16.00–21.00 lielās koka spēles, izbraucieni zirga pajūgā; 19.00 – 24.00 muzikālais piknīks ar grupu *Zvaigžņu lietus*.

RENDĀ

Atpūtas kompleksā Usmas Meķī 13.VIII 19.00 akustiskais koncerts *Rock 'n' Berries*.

Pagasta svētki 22.VIII 12.00 – 23.59: mājražotāju tirdziņš; *Suitu sievas*; ielu vingrotāji *Workout Generation*; Matkules amatiereteātra izrāde *Burvīgie blēži*; līnijdejojāji *Jautrie zābaciņi*; Kuldīgas pensionāru apvienība *Rumbiņa*; bērnu atrakciju parks *Panda*; čigāniete, kas pareģos nākotni; koncerts un balle kopā ar Sandri Dubovu.

RUMBĀ

Pagasta pārvaldes zālē 5.VIII, 12.VIII 14.30 minigolfs bērniem. Iepriekš jāpiesakās, tālr. 20251385.

SNĒPELĒ

Estrādē 8.VIII no 15.00 pasākums

lieliem un maziem *No jēriņa līdz teķim, no dzīpara līdz deķim*, šogad apvienots ar 4. starptautisko kapelu saietu.

Muižā 28.VIII multimedīāls pasākums mākslinieka Indriķa Zeberīņa jubilejai.

TURLAVĀ

Dižgaiļu parka estrādē 31.VII 18.00 raidījuma *Tas notika šeit* pasākums; 7.VIII 17.00 – 18.00 *Beztemata cirks*.

Pie pamatskolas 7.VIII 10.00 bērnu sporta svētki.

VĀRMĒ

Atpūtas parkā Aizupītes 15.VIII 14.00 pasākums *Mana ģitārspēle vasarai*. Būs skatāmas Vitālija Jermolajeva *Inner Light* gleznas ar gaismas instalāciju.

Muižas kalpu mājā 28.VIII Ērika Vilsona monoizrāde *Sarunas vērtā tikšanās*.

Skrundā

Estrādē 20.VIII 15.00 senioru vasaras svētku koncerts kopā ar grupu *Rumbas kvartets*; 29.VIII 21.00 vasaras noslēguma pasākums.

RANKOS

Ventas krastā 1.VIII 22.00 nakts noskaņu koncerts *Saņņu atspulgs Ventas ūdens lāsē*.

RUDBĀRŽOS

Pagasta sporta svētki: 15.VIII 9.00 atklāšana, 9.30 dažādas sporta aktivitātes, 11.00 Liepājas ceļojošā teātra *Maska* muzikāla izrāde bērniem, 14.00 ielu vingrotāju priekšnesumi, 18.30 sportistu apbalvošana, 19.00 Normunda Rutuļa koncerts, pēc apbalvošanas diskotēka kopā ar DJ Matīsu.

Alsungā

Laukumā pie pasta katru svētdienu 12.00 – 16.00 suitu tīrums.

KINO

Dizaina filmu festivālā

Dizaina filmu festivāls astoto gadu norisināsies no 31. jūlija līdz 15. augustam Kuldīgā. Programmā iekļautas sešas pilnmetrāžas filmas, kas visas tiks pirmo reizi izrādītas Latvijā.

Šogad Dizaina filmu festivāls norisināsies trīs nedēļas nogales, kinoseansus demonstrējot *Goldingen Knight Cinema*. Festivāls tiks atklāts 31. jūlijā 21.30 ar Berlīnes mākslinieka un fotogrāfa Patrika Baunova (*Patrice Baunov*) ievadlekciju par analogo fotogrāfiju un polaroīda formātu, tā nozīmi modernajā dizainā, mākslā un dzīvesveidā. Pēc lekcijas filma *Neiespējamais projekts*.

1.VIII 14.00 P.Baunovs vadīs polaroīda fotogrāfiju emulsijas apstrādes darbnīcu, tajā varēs uzzināt, kā uzņemt attēlus ar fotokameru *Polaroid 600*, apgūt eksperimentālās fotogrāfijas tehnikas ar emulsijas pacelšanu uz akvareļpapīra, kas pielāgojamas polaroīda medijam un sniedz gandrīz tūlītējus rezultātus.

Vakara filma *Kosmosa kuģis „Zeme”*. Pirms filmas dizaineres, publicistes Jeļenas Solovjovas ievadlekcija.

7. VIII 22.30 *Kasete – dokumentālais miksteips*; 8.VIII 22.30 *Kriss Bērdens – mākslinieka portrets*; 14.VIII 22.30 *Modele Medija*; 15.VIII 22.30 *Mārtins Maržela – viņa paša vārdiem*.

Plašāka programma kinobize.lv/dff2020.

Brīvdabas kino Pilsētas dārzā

Dizainu filmu festivāls: 31.VII 22.30 *Neiespējamais projekts (An Impossible Project, 2020)*; 1.VIII *Mārtins Maržela – viņa paša vārdiem (Martin Margiela: In His Own Words, 2019)*; 7.VIII *Karnevāla svēteļnieki (Carnival Pilgrims, 2020)*; 14.VIII *Aiz redzamā – Hilma af Klinta (Beyond the Visible – Hilma af Klint, 2019)*; 15.VIII *Gleznotāja un zaglis (The Painter and the Thief, 2020)*.

SPORTA PASĀKUMU KALENDĀRS

KULDĪGĀ

■ 31.VII 18.00 stadionā **STRĪTBOLA** turnīrs U13, U16, U17 un pieaugušo grupai.

■ 1.VIII, 2.VIII 11.00 hallē – Kuldīgas novada atklātais čempionāts **FLORBOLĀ**.

■ 6.VIII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts **FUTBOLĀ** U10 grupai.

■ 6.VIII, 11.VIII 19.00 A.Grundmaņa stadionā – Kuldīgas novada atklātais čempionāts **FUTBOLĀ**.

■ 7.VIII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts **FUTBOLĀ** U9 grupai.

■ 8.VIII 16.30 estrādē (starts un finišs) – Kuldīgas 15. **PUSMARTONS**.

■ 11.VIII 10.00 A.Grundmaņa

stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts **FUTBOLĀ** U11 grupai.

■ 15.VIII 11.00 smilšu laukumos – Kuldīgas novada atklātais čempionāts 3. posms **PLUDMALES VOLEJBOLĀ** U18 grupai, sievietēm, vīriešiem.

■ 15.VIII 10.00 hallē turnīrs *Baltā bumbiņa* **GALDA TENISĀ**.

■ 23.VIII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes čempionāts **FUTBOLĀ** U8 grupai.

SKRUNDAS NOVADĀ

■ 1.VIII 10.00 Skrundas vidusskolas sporta bāzēs – **VASARAS SPORTA SPĒLES**.

■ 8.VIII 11.00 Nīkrāces pamatskolas stadionā – **STRĪTBOLA** sacensības.

KAPUSVĒTKI

2. augustā

Kuldīgā	Priednieku kapos	Rudbāržos
Meža kapos 12.00	13.00	Sprīžu kapos 14.00
Kalna kapos 14.00	Dobeļu kapos 15.00	Vecsieksātes kapos 15.00
Raņķos	Vadžu kapos 16.00	Bākūžu kapos 16.00
Irbes kapos 12.00		

IZSTĀDES KULDĪGĀ

Muzejā Drukātais vārds: Kuldīgas preses vēsture. Mākslinieces Helēnas Heinrihsones un viņas audzēkņu darbu izstāde *Gleznotājas*.

Mākslas namā līdz 31.VIII izstāde *Tēlniecība. Objekts. Tradicionālais un laikmetīgais*; līdz 23.VIII 3. stāvā Kuldīgas mākslas skolas izstāde *Pietuvinātais attālinātais*; 4.VIII, 11.VIII, 18.VIII 17.00 biedrības *Plecs* vecāku izglītības programma – izglītojošas lekcijas vecākiem, kuri audzina zīdaiņus.

31.VII, 14.VIII 18.00 *Sirds un patiesība* piedāvā semināru ciklu Kuldīgā. Tiks aplūkotas tēmas par zemes

dzīves sākotnējo ideju, kā tā realizējas cilvēka dzīvē.

Mākslinieku rezidences galerijā Tēlniecība. Objekts. Tradicionālais un laikmetīgais.

Vecajā rātsnamā Līdz 15.IX Vikas Šulcas izstāde *Satikšanās*.

Adatu tornī industriālā mantojuma ekspozīcija par adatām.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē līdz 15.VIII Ingas Bundes amatiergleznu izstāde.

Koprades telpā Metro Coworking līdz 19.VIII fotogrāfes un sportistes Justīnes Zonnes fotoizstāde *In Motion*.

DĀRZA DARBI

No 31. jūlija līdz 14. augustam

Ārija Rudlapa, agronome

31. jūlijs un 1. augusts ir dienas, kad ar sēšanu un stādīšanu labāk neaizrauties, bet vēltīt enerģiju nezāļu apkarošanai, ravējot, pļaujot un apstrādājot augsni, to rušinot. Tāpat nav ieteicams vākt sēklas un apgriezt augus. Arī konservēšanu un ievārtījumu vārīšanu labāk atlikt uz citu dienu, ja ne, tad stingri ievērot higiēnu un visu darīt, kā receptēs norādīts.

2. augusts ir augļu diena. Novāc ogas un agros augļus: plūmes, persikus, tāpat arī gurķus, tomātus, kaļķus un citus augļu dārzeņus. Vāra ievārtījumus, skābē, konservē, spiež sulas. Veic nepieciešamo kopšanu tomātiem un vīnogām. Normē ražu rudens un ziemas šķirņu augļu koki. Griež augļu koku un ogulāju zarus potēšanai un spraudņiem.

3., 4. augusts – sakņu dienas. Novāc ziemas ķiplokus un sīpolus.

Apstrādā un gatavo augsni rudens sējumiem un stādījumiem. Vēl nav par vēlu iesēt rudens šķirņu redīsus, tie spēs izaugt. Īslaicīgai glabāšanai novāc agros kartupeļus un citus sakņaugus. Stāda kokus no konteineriem.

5., 6. augustā ziedu dienas. Sakopj puķu dobes, apgriez augiem sēklaizmetņus un neizskatīgos dzinumus. Apfriez skujkokus un dzīvžogus. Griež dekoratīvo augu dzinumus pavairošanai ar spraudņiem. Vāc ārstniecības augus un materiālus floristikas darbiem.

7., 8. augusts ir lapu dienas. Laisa augus. Sēj zālājus un zaļmēslojuma augus. Sēj dilles, rukolu, mizunu, kressalātus un citus ātri augošus garšaugus rudens zaļumiem. Dala un pārstāda rabarberus un daudzgadīgos sīpolaugus.

9. augusta rīta puse ne pārāk labvēlīga dārza darbiem, bet pēcpusdienā darāmi ziedu dienai raksturīgie darbi: piemēram, puķu dobjū safrizēšana, tēju un sausziežu ievākšana. Pēcpusdienu būs

piemērota arī ievārtījumu vārīšanai un konservēšanai no tikko vāktām izejvielām

10., 11. augusts – augļu dienas. Lasa ogas, novāc augļus un augļu dārzeņus. Konservē, skābē, vāra ievārtījumus, liek saldēt vai citādi sagatavo ražu glabāšanai. Novāc zirņus un pupas. Ievāc augu sēklas. Stāda zemenes un avenes, ja augsne un stādi sagatavoti. Griež augļu koku zarus acošanai un ogulāju to pavairošanai ar spraudņiem. Normē ražu vēlo šķirņu augļu koki, ja nepieciešams, liek zem ābeļu un bumbieru zariem balstus, lai pasargātu tos no nolūšanas.

12. – 14. augusts ir sakņu dienas. Apstrādā zemi rudens sējumiem un stādījumiem. Mēslo zemeņu, avenu un citu ogulāju stādījumus, kā arī jaunus augļu kokus un dekoratīvos augus ar rudens pusei atbilstošiem fosforu un kāliju saturošiem līdzekļiem. Izmanto arī sadalījušos kūtsmēslus un kompostu. Novāc agros kartupeļus, sīpolus un citus sakņaugus. Stāda kokus no konteineriem.

PĀRDOD

MĀJU Putnodrāzē vai maina pret divistabu **DZĪVOKLI** ar piemaksu. Tālr. 29879947.

SEAT IBIZA, 2009, 1,4, D, jauna TA, ekonomiska, teicamā kārtībā, kopta. Tālr. 29976046.

No Vācijas – **MB A CLASS**, dīzelis, 2600 eiro. Tālr. 28728202.

Graudu **KOMBAINUS** no Somijas ar piegādi, cena no 3000 eiro. Tālr. 29752090.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļūziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksis-tēmas no ražotāja. Cena no 5,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Pārdod Indijas **SKRĒJĒJPĪLĒNUS** (pudeļpīlēnus). Tālr. 26416010.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Kvalitatīvas jauktu koku **BRIKETES** skujkoks+bērzs, 115,36 EUR par paleti. Tālr. 24989855.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Apses **MALKU**. Tālr. 20081020.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

MALKU – berkubos, pakotu maisos un paletēs. Tālr. 26198483.

MAINA

DZĪVOKLI (26,1 m²). Tālr. 28870196.

Maina **DZĪVOKLI** Kuldīgas centrā pret māju Kuldīgā ar piemaksu Tālr. 25566770.

PĒRK

Paplašinot saimniecību, pērk un nomā lauksaimniecībā izmantojamo **ZEMI** Kuldīgas novadā (Alsungā, Ēdolē, Gudeniekos, Ivandē, Kurmālē, Padurē, Pelčos, Rumbā, Rendā). Var būt arī aizaugusi ar krūmiem, mitra u.c., ar lauku mājām, mežu. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 28963556.

Vienistabas vai divistabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā, var būt remontējams. Tālr. 29564633.

Vēlos pirkt divistabu vai trīsistabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā, cenā līdz 20 000 eiro. Tālr. 28192409.

Pērku vienistabas **DZĪVOKLI**. Tālr. 22447206.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

TRAKTORUS, tehniku. Tālr. 25203776.

MOTOBLOKU. Tālr. 22463820.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

Pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**, arī izstrādātus, var būt ar apgrūtinājumiem. Tālr. 28296700.

SIA **Lateira** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsma visā Kurzemē. Kārtojamos dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Kurzemes Gaļsaimeņi** – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

Juvelieru darbnīca pērk **DZINTARU** un tā izstrādājumus. Tālr. 20323336.

Pērk padomju laika kravas auto brezentā **TENTU** (3 x 6 m). Tālr. 26396247.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

GAILENES, MELLEENES. Transports pie klienta. Tālr. 26284210.

GAILENES, MELLEENES: Kuldīgā, Planīcas iela 7a, tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas iela 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612.

1. augustā 12.00
Kuldīgas Sv. Katrīnas
baznīcā
**medicīnas
darbiniekiem
koncertu sniegs
Dins Sumerags.**
Kultūras biedrība *Līvija*

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties A, B, BE, C, CE, D kategorijās, 95. koda kursiem. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Meklēju izstādes/izpētes vajadzībām apgleznotu **PŪRA LĀDI** vai apgleznotu skapi. **IEGĀDĀŠOS** priekšmetus tālākai saglabāšanai. Svarīgi, lai tie nav mūsdienās laboti vai īpaši tīrīti. Meklēju arī cilvēkus, kuri varētu pastāstīt par tradīcijām, kas bija saistītas ar pūra lādēm/skapjiem kā arī amatniekiem, kuri šos priekšmetus izgatavoja. Tālr. 26669452.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Mainām **JUMTU**, siltinām fasādi, materiālu piegāde. Tālr. 28749982.

BRUĢĒ: ierīko žogus; remonta un celtniecības darbi. Tālr. 26953266.

ŽOGU BĀZE Talsu novada Stendē piedāvā 3D panelu, pītos, metinātos, lauksaimnieku žogus, stabus, vārtus. Var piegādāt, ierīkot. Teicama kvalitāte, labākās cenas. Tālr. 20030717.

EKSKAVATORA pakalpojumi (2,7 t), rakšana dziļumā (2,30 m). Tālr. 26332145.

MINIEKSKAVATORA pakalpojumi, kanalizācija, ūdensvads, drenāža, elektrība. Tālr. 29507986.

VAJADŽĪGI

SIA **Bērzi plus** (41202008941) – hidrauliskā lentzāģa **OPERATORS** un **PALĪGS**. Alga pēc izpēšanas, no 800 eiro. Tālr. 29568025.

Merano (Jura autoserviss, 41203062748) – **AUTOMEHĀNIĶIS**. Alga no 550 eiro mēnesī. Tālr. 29242556.

Z/s **EZERNEKI** (41203035241) – **KOMBAINIERIS** un **AUTOVADĪTĀJS**. Alga 4–6 EUR/st. Tālr. 22079114.

DARBS Vācijā gaļas kombinātā. Stundas likme 9,35 eiro, nodrošinām ceļu un dzīvošanu Vācijā. Sīkāka informācija pa tālr. 20227843, SIA **ALMA M** (40003543608), lic. nr. 22/2017.

SIA **Lateira** veic: meža **INVENTARIZĀCIJAS** projekta (taksācijas) izstrādi; cirsmu stigošanu; cirsmu novērtēšanu. Tālr. 27030802, e-pasts: info@lateira.lv.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

Lēti tīram un remontējam **AKAS**. Tālr. 26990277.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

PIEMINEKĻI, FUTRĀĻI, SĒTIŅAS Baložu ielā 6 (blakus pastam). Tālr. 28666270.

KAPU PIEMINEKĻI no laukakmens Dzirnau ielā 42.

Lēti! Pārdod un uzstāda **KAPU APMALĪTES**, pieņem pasūtījumus kapu pieminekļu, plāksnīšu, soliņu un sētiņu izgatavošanai. Izmantojiet iespēju sakopt savu tuvinieku atdusas vietas. Tālr. 26526910, kapudarbi@inbox.lv, www.kapudarbi.lv.

PATEICĪBA

No sirds pateicamies ģimenes ārstei Jolantai Klauvai, māsiņai Norai, doktorāta meitenēm, aprūpētājai Gintai, kaimiņiem Janai un Ainaram par sniegto palīdzību **IMANTAM TAURINĀM** viņa slimības laikā.
Piederīgi

LĪDZJŪTĪBAS

*Mātes mīlestības zelts
Staro mūžos visam pāri.*
/P.Bārda./
Antriņ, esam ar tevi skumju brīdī,
pavadot māmiņu pēdējā gaitā.
Tava Frizētava

Kuldīgas novada politiski represēto biedrības biedri izsaka līdzjūtību un domās ir kopā ar Teodoru Brūkli, atvadoties no dzīvesbiedres.

*Jel neraudiet, mans sāpju ceļš ir galā.
Es upei melnajai nu pāri jau...
Es dusu klusā, aizmigušā plavā,
Kur ciešanu un sāpju vairāk nav.*
/A.Skalbe./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem, **IMANTU TAURINĀM** zaudējot.
Kaimiņi Ventspils ielā 9

*Zemu, zemu jau saulīte,
Ar rociņu nesasnīgt;
Tālu, tālu jau māmiņa,
Ar vārdu nesasaukt.*
/T.dz./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Antrai, māmuļai aizejot aizsaulē.
Bubindusu ģimene

VIKA SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbaļķus.
Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
Papildu informācija www.vikawood.lv.

JŪLIJA ERUDĪTS
Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 3. augusta 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.
Cik gadu kultūras darbā nostrādājusi Kuldīgas novada domes kultūras nodaļas vadītāja Dace Reinkopa.
Atbilde. Militārajā poligonā *Mežaine* taps šautuve.
Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Sandra Brasla, Daina Gerente, Indra Grandava, Gunta Grundmane, Ausma Kreidere, Velta Višņevska.
Konkursu atbalsta veikals Pindzele.
RADOŠĪM CIVĻIEKĪM

AKCIJA AUGUSTĀ – gatavs skolai!

Skolēniem, studentiem un skolotājiem, pasūtīt brilles un uzrādot apliecību:

- bezmaksas redzes tests,
- visiem brillu ietvariem atlaide **25%**.

Tava *Redzes telpa*,
Piltenes ielā 10, Kuldīgā

Kuldīgas
optika maina
nosaukumu

REDZES TELPA

KUREKSS SIA
PĀRDOD DAŽĀDA IZMĒRA UN KVALITĀTES ZĀGMATERIĀLUS
"Graudupi", Tārgales pagasts, Ventspils novads
Darbdienās: 8:00 - 17:00
S., Sv.: brīvs
Dainis Kūla - 29113913
www.kurekss.lv

VĀRDADIENAS

No 1. līdz 8. augustam
 1. Albīna (437), Albīns (54)
 2. Normunds (5563),
 Stefāns (441)
 3. Augusts (573)
 4. Romāns (3082),
 Romualds (747),
 Romualda (144)
 5. Osvalds (509), Arvils (295)
 6. Askolds (97), Aisma (70)
 7. Alfrēds (699),
 Madars (673), Fredis (26)
 8. Mudīte (1008), Vladislavs
 (6942), Vladislava (419)
**Populārākie: Mudīte un
 Vladislavs.**

Jo nav piedzimusi martā

Marta Vilerte, skolniece:

Vecāki jau no sākuma zināja, ka mani sauks par Martu, bet, ja es būtu piedzimusi martā, mans vārds noteikti tāds nebūtu. Vecākiem bija ienācis prātā, ka mani varētu nodēvēt par Aleksu, bet tas nenotika. Man ir vecāka māsa Laura, un apkārtējie, kuri zina mūs abas, bieži vien sajauc mūsu vārdus, jo abas esam līdzīgas pēc izskata. Nekādu citu problēmu man ar vārdu nav bijis. Savu vārdadienu katru gadu svinu citādāk. Šogad mani apsveica mūsu dzimtas saietā, un kopā ar krustmāti devāmies uz kafejnīcu.

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola)
 Martas Vilertes arhīva foto

JOKI

– Vai zini trīs kokteiļu likumu?
 – Pēc trešā vairāk nezert?
 – Nē, pēc trešā vairs neskaitīt.

Studentu tūrisma klubs
 Dabiskā izlase.

Šodien nejausi nometu telefonu no piektā stāva balkona. Par laimi, bija ieslēgts lidojuma režīms.

Spriežot pēc reklāmām, televīziju skatās nožēlojami blaugznu, sliktas vēdera izejas nomākti, netīru trauku un smakojošu tualetes podu ielenkti cilvēki.

Jūs saklīdzāt uz cilvēku, kurš jums piezvanīja pulksten vienos naktī? Iejūtieties viņa ādā – atzvaniet piecos no rīta, lai atvainotos!

FORTA PRO

(40103727283)

WE BUILD MODULAR

Darba apjomam palielinoties, FORTA PRO aicina darbā Ventspils rūpnīcā:

- celtniecības iekšdarbu speciālistus,
- montētājus,
- flīzētājus,
- santehniķus,
- elektriķus,
- palīgstrādniekus.

Uzņēmums piedāvā:

- atalgojumu no 850 līdz 1050 EUR/mēnesī (bruto),
 - samaksātas pusdienas,
 - teicamus darba apstākļus Ventspils rūpnīcā,
 - transportu uz Ventspili un no tās.
- Gaidīsim jūsu pieteikumu e-pastā:
 personnel@fortapro.com.

MĀMIŅU SKOLA

Augustā atkal iespēja doties uz Māmiņu skolas maksas nodarbībām Kuldīgas slimnīcas 3. stāvā konferenču zālē.

- 5. augustā 11.00 – uztura ieteikumi (vada speciāliste Katrīna Spulniece-Aišpūre).
- 11. augustā 9.00 – epidurālā atsāpināšana dzemdībās (anesteziologs Oļegs Gologuzovs), grūtniecības III trimestris un dzemdības (vecmāte Zane Japeniņa).
- 13. augustā 11.00 – grūtnieču vingrošana (sertificēta trenere Jeļena Miežīte).
- 18. augustā 9.00 – krūts barošana (vecmāte Inga Losāne).

Vairāk informācijas 63374009, www.kuldigasslimnica.lv un feisbuka lapā *Kuldīgas slimnīca*.

Elisa Rudzīte

NO BĒRNA MUTES

– Celies, modinātājs zvana!
 – Pasaki, ka pārvanišu!

Skolotāja – Pēcim:
 – Tas ir neticami, ka viens cilvēks var pieļaut tik daudz kļūdu!
 – Kāpēc gan viens? Kopā ar tēti!

Skolotājs jautā Pēterītim:
 – Kad izaugsi, kas tu gribi būt?
 – Ātrās palīdzības šoferis.

– Kāpēc?
 – Viņi ātri brauc, un visur viņus palaiž...

– Cik tev gadu?
 – Būs 20. Bet nu pagaidām 13.

LAIKA PROGNOZE

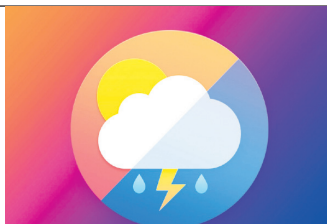
Varbūt mazliet vasarīgāk

Jūlijs aizvadīts ar mainīgiem laika apstākļiem: daždien saule izlauzās no lietus mākoņiem, bija negaiss, un lēni vēji mijās ar brāzmām. Pēc sinoptiķu prognozēm, līdzīgi sāksies augusts, vienīgi stipru vēju pirmajās dienās nebūs, ir nelielas cerības, ka vasaras pēdējais mēnesis būs vasarīgāks, taču sauss un ļoti karsts gan ne.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC) novērojumu statistika rāda, ka šādas vasaras pie mums bijušas pārsvarā: karstuma viļņi jūnijā, daudz lietaņu dienu jūlijā, bet augustā negaidīti uznācis sausums ar augstas gaisa temperatūras rekordiem pirmajā dekādē. Pēdējais no tiem – 2014. gada 4. augustā Ventspilī +37,8 grādi, un tā bijusi līdz šim augstākā temperatūra Latvijā kopš LVĢMC veic novērojumus. Šogad karstumiļus skumdinājis arī tas,

ka Covid-19 dēļ nav iespējams aizceļot uz kādu siltāku valsti. Piemēram, Itālijā jūlija vidējā temperatūra bija virs +30. LTV ziņu komentētājs Toms Bricis izpētījis, ka tajā pašā gadā jūlija pēdējās dienas izcēlušās ar pārmērīgu nokrišņu daudzumu. 29. jūlijā Siguldā divās stundās nolijuši 123 l/m² – gandrīz divu mēnešu norma. Savukārt pirms deviņiem gadiem Saldū 29. jūlijā teju izsludināts ārkārtas stāvoklis, jo stipro lietusgāzu dēļ applūdušas daudzas mājas, pārrauts aizsargdambis, izskalotas ielas. Šogad 29. jūlijs visos Latvijas reģionos aizvadīts bez ekstrēmām situācijām, tādām nevajadzētu būt arī augustā.

Copernicus (Eiropas novērošanas programma) 3. – 9. augustā mums prognozē vidējo gaisa temperatūru mazliet zem normas, bet nokrišņu daudzumu – virs. No mēneša vidus

biežāk būs saulainas un sausas dienas, arī temperatūra nedaudz celsies.

Brīvdienas sinoptiķi Viduskurzemē sola saulainas, bez lietus, dienā līdz +23, bet naktīs ne zemāk par +13. Sestdien Z/ZA vējš, ko svētdienas rītā nomainīs dienvidu vēji, bet ne vienā virzienā to ātrums nebūs lielāks par 2 – 3 m/sek. Pirmdien atkal parādīsies lietus mākoņi. LVĢMC stacijas Saldū un Stendē negaisa iespējamību nerāda. Otrdienā būs mākoņaina, bet lietus – tikai vakarā. Arī trešdien būs gan lietus, gan saule, nedēļas pirmajā pusē lielākoties būs dažus grādus virs +20. Pūtīs ļoti mērens D/DR vējiņš.

Daina Tāfelberga

POLICIJAS ZIŅAS

Sabojā tualeti restorānā, brauc 2,25 promiļu reibumā

Stāsta Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

No 23. līdz 29. jūlijam VP Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirknī sākti vairāki kriminālprocesi, piemēram, par zādībām no mājokļiem, mantas bojāšanu kādā restorāna tualetē Kuldīgā un par ļaunprātīgu dedzināšanu Kabilē, kur nodega stallis ar dzīvniekiem.

Sākts administratīvais process par to, ka nepilngadīgam jauniešim pēc alkohola lietošanas kļuva slikti un viņš tika nogādāts medicīnas iestādē. Šobrīd noskaidrots, ka alkoholu viņam pircis pilngadīgs vīrietis. Kuldīgas iecirkņa amatpersonas nedēļas nogalē rīkoja arī profilaktisko pasākumu, lai pārbaudītu, vai pārdevēji un veikalu vadītāji ievēro aizliegumu pārdot alkoholiskos dzērienus nepilngadīgajām personām.

Vienā gadījumā pārdevēja tomēr nav pārliecinājusies par jaunieša vecumu un ir pārdevusi alu, par to sāks administratīvais process.

Pie stūres pieķerts dzērājšoferis: 23. jūlijā Kuldīgā, Gaismas ielā, 1989. gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu Audi, būdams 2,25 promiļu reibumā. Notikuši četri ceļu satiksmes negadījumi, kuros cietuši cilvēki. Vienā negadījumā sievietē, ar velosipēdu uzbraucot uz apmales, kritusi, otrā – velosipēdistis iebrācis smagās automašīnas spogulī un guvis miesas bojājumus, citā – automašīnas un velosipēda sadursmē cietusi velobraucēja. Automašīnai iebrāucot grāvī, cietusi pasažiere, savukārt kāda sievietē ar auto iebrāukusi kokā un traumā dēļ nogādāta medicīnas iestādē.

Jaunami arī portālā www.kurzemnieks.lv!

“Izaicinājums ir saglabāt līdzsvaru”

✍️ Agrita Blumberga, “Talsu Vēstis”

Talseniece **KATRĪNA VĪNERTE** ir ne vien māksliniece un keramiķe, bet arī pedagoģe un daudzpusīga personība. Viņas dabā ir nepārtraukti rosīties, censties radīt ko jaunu. Neskaitot darbu Talsu un Dundagas mākslas skolā, Katrīna organizē plenērus, veido skulptūras un dara visu, lai Talsus piepildītu ar mākslu.

– Kad un kā aizsākās tavš ceļš mākslā?

– Tas sākās bērnībā. Kopš sevi atceros, man vienmēr ir patīcis zīmēt un man vienmēr ir patīkusi mūzika. Vecāki manīja, ka man šīs lietas padodas, un tad nu bija jāizdara lielā izvēle – mūzikas skola vai mākslas skola. Paliku pie mākslas skolas, pēc 9. klases iestājos Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā un pēc tam – Latvijas Mākslas akadēmijā.

– Jau tolaik jūti aicinājumu atgriezties dzimtajā vietā?

– Braukājot uz plenēriem un simpozījiem, sanāk pabūt arī Rīgā un citviet, bet vispār esmu Talsu patriote – Talsu Mākslas skolā sāku strādāt, kad vēl studēju akadēmijā. Mums ar audzēkņiem bija pāris gadu starpība – komunicējām kā līdzīgi ar līdzīgu.

– Kā tas ir – būt skolotājai mākslas skolā? Kāda ir ikdiena?

– Man patīk nodot tālāk zināšanas un redzēt, kā pamazām attīstās un veidojas jauns mākslinieks. Protams, tas prasa daudz enerģijas. Kad esi strādājis skolā, diez vai atliks laika un spēka piekerties saviem darbiem. Tas ir sirds darbs. Man patīk rezultāts un process, bet visu laiku ir vēlme arī pēc brīvajām dienām, lai varu nodoties pati saviem radošajiem darbiem. Sākotnējais nosacījums bija strādāt trīs dienas nedēļā, bet pamazām ikdiena un skola prasīja vairāk. Šobrīd ir tā, ka trīs dienas strādāju Talsu Mākslas skolā un ceturto – Dundagā. Piektās dienas vakaru veltu mākslas studijai pieaugušajiem.

– Kādi ir lielākie izaicinājumi, ar kuriem ikdienā sastopies?

– Ikdienā izaicinājums varētu būt visu paspēt un joprojām palikt mierīgai un priecīgai, lai nebūtu tā, ka tu esi noskrējies un neapmierināts. Man šķiet, ka jāmeklē līdzsvars. Kad tu pats esi laimīgs, tad tu ar prieku vari nodot bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem to, ko tu spēj nodot. Izaicinājums ir saglabāt līdzsvaru.

– Kā ārkārtējā situācija ietekmēja tavu ikdienu?

– Lielākajai daļai šķiet, ka skolotāji šūpināja kājas un atpūtās, bet es teiktu, ka darbs bija divreiz grūtāks un sagatavo-

DAIŅA KĀRKLUVĀLKA FOTO

“Plenēri vienkāršajam cilvēkam sniedz iespēju satikties ar mākslas radītāju,” ir pārliecināta māksliniece Katrīna Vīnerte.

šanās prasīja divreiz vairāk laika. Bērns neizlasījis visu garo palagu, informācija jānoformulē un jāsaliek tā, lai tā būtu viegli uztverama. Ārkārtējā situācija ļāva paskatīties uz notiekošo no citas puses, un arī bērniem vajadzēja citādi pieiet darbam. Tas prasīja daudz vairāk enerģijas – vieglāk ir strādāt klātienē, nekā mēģināt visu salikt failos, nosūtīt un katram individuāli atbildēt.

– Droši vien ir interesanti atgriezties vietā, kur pats esi mācījies...

– Jā, sākumā bija pavisam interesanti. Kārtojot materiālus, atradu gan kursa biedru, gan savus darbus. Varētu teikt, ka mani mūža draugi nāk tieši no mākslas skolas laikiem. Skatos, ka tagad tas turpinās – istā, lielā draudzība rodas mākslas skolā, kur tu vari brīvi un radoši izpausties.

– Noteikti esi eksperimentējusi ar dažādām tehnikām. Kura no tām tev ir sirdij tuvākā?

– Studiju laikos bija daudz dažādu eksperimentu. Šobrīd visvairāk izbaudu gleznošanu dabā. Nevis strādāt dienām un mēnešiem ilgā pie viena darba, bet gan apsēties vienā vietā, noķert mirkli un mēģināt izjūtas, smaržas un visu apkārt notiekošo uzlikt ar eļļu uz audekla.

Man ļoti patīk gleznot cilvēkus. Viena no manām pirmajām izstādēm bija apskatāma Stendē, pilsētā, kurā esmu uzaugusi. Bija iecere atklāt izstāžu zāli “Kultūras koridors”, un es kā vietējā tiku aicināta sarī-

kot pirmo izstādi. Nodomāju, ka par godu šim notikumam vajadzētu kaut ko īpašu. Ja pareizi atceros, man bija divas nedēļas laika. Nolēmu, ka gleznošu vietējos, – gāju pa ielu un uzrunāju dažādus cilvēkus. Ik pēc divām stundām viņi nāca pie manis, sēdēja, pozēja, un es viņus gleznoju.

Pēdējos gados vairāk esmu pievērsusies dabai. Vispār esmu keramiķe, un īpaši tuva man ir skulptūru veidošana akmens masā un šamotā. Pirms diviem gadiem pilsētas svētkos veidoju uguns skulptūras. Tā ir mana sirdslieta.

– Runājot par pilsētas svētkiem, pagājušajā gadā veidoji arī dzīvās bildes. Kā radās šī ideja?

– Cenšos sevi izaicināt un pamēģināt ko jaunu. Šo ideju aizguvu internetā – atradu karnevāla parādi, kur mākslas studenti bija taisījuši ko līdzīgu. Domāju, kāpēc nepamēģināt? Gan mākslas skolā, gan mākslas studijā visi bija ar mieru. Izkāpām ārpus ikdienas un sākām taisīt gleznu kopijas. Uz beigām sanāca diezgan liela skriešana un darbošanās, bet tikām galā un gandarījums pēc tam bija liels. Process bija ļoti interesants.

– Vienlaikus noorganizēji arī plenērus...

– Jā, plenērs ilga septiņas dienas, lai mākslinieki varētu paspēt iepazīties cits ar citu un izstaigāt pilsētu. Nevarētu teikt, ka tas bija pirmais plenērs, bet tas bija pirmais nopietnais. Tas viss aizsākās Jelgavas mākslinieku biedrībā. Aizvedu

mākslinieci uz plenēru, viņa aicināja mani palikt, tā mēs sadraudzējāmies, un drīz vien es piedalījos pirmajā plenērā Jelgavas pusē. Pēc tam mani sāka aicināt uz vienu, otru, trešo plenēru, un viss aizgāja kā pa ķēdīti. Beidzu Mākslas akadēmiju, un mana aktīvā mākslas dzīve turpinājās tieši plenēros.

Mākslinieki mēdz strādāt nomaļus, katrs savā darbnīcā, katrs par sevi. Talsu novadā ir tik daudz mākslinieku, bet mēs viņus ne redzam, ne dzirdam. Muzejs ir vieta, kur profesionālo mākslu var apskatīt, bet cik no cilvēkiem, kuri apgrozās pilsētas svētkos, aiziet uz muzeju? Plenēri vienkāršajam cilvēkam sniedz iespēju satikties ar mākslas radītāju. Agrāk bija mākslas dienas – vismaz reizi gadā notika parāde, mākslinieki nāca ar savām idejām, devās gājienā un darbojās uz vietas. Šobrīd tā visa pietrūkst. Talsi ir mākslinieciska pilsēta, kur vismaz reizi gadā profesionālo mākslu vajadzētu palaist ielās. Citādi ir sajūta, ka māksla piederas senajiem laikiem, bet tā gluži nav.

– Kur tu rodi iedvesmu?

– Dabā un apkārtējos cilvēkos. Iedvesma atnāk dabīgi. Vienīgais, kā man pietrūkst, ir laiks. Ideju ir daudz. Kad tu sāc darīt, gribas vairāk un vairāk. Tas, ko es nākotnē ļoti gribētu izveidot, ir starptautisks profesionālu mākslinieku plenērs Talsos. Tāpat ceru, ka reiz Talsos būs vieta, kur izvietot skulptūras. ■

Pašcenzūra atņem iespēju trenēties demokrātijā

✍ Linda Kilevica, "Kurzemes Vārds"

“Mēs visi nomirsim, arī es neesmu izņēmums,” ar režisora, ukraiņu neatkarības aktivista Oļega Sencova eseju Ilmārs Šlāpins iesāka diskusiju par vārda brīvību literatūrā, kas notika Karostas festivālā Liepājā. Faktiski – par vārda brīvību sabiedrībā, kura pārsvarā gribētu, lai literatūra ir, pieklājīga un vienmēr labi uzvedas.

I. Šlāpins: – Pēc Krimas okupācijas 2014. gadā Oļegu Sencovu aizturēja, sagūstīja, tiesāja pēc nepatiesiem apvainojumiem terorismā. 2015. gadā viņam piesprieda 12 gadu cietumsodu Krievijā. Viņš pieteica badastreiku, uzmanību viņam pievērsa visā pasaulē. Organizācija “PEN International” aizstāv rakstniekus, kuri tiek vajāti, ieslodzīti, kuriem netiek dotas vārda un izteiksmes brīvības. 2019. gada decembrī, pateicoties starptautiskajam spiedienam, viņš tika atbrīvots.

I. Gaile: – Diemžēl Krievijā, Baltkrievijā joprojām ir daudzi politieslodzīti, rakstnieki to skaitā. Vēl mums tuvākas valstis, kur ir politieslodzīti, ir Ēģipte, Turcija. Varētu šķist, ka Latvijā nav tik ļauni, un tā ir taisnība, mums nav politieslodzīto. Tomēr ir svarīgi, ka Latvijā ir PEN organizācija, kas ļoti daudz strādā ar vārda brīvību, skatās, lai sabiedrībā nebūtu cenzūras un lai nenonāktu līdz situācijai, kad jau ir politieslodzītie. Eiropā ir valstis, kā Ungārija un Polija, kur vārda un izteikšanās brīvības kļūst arvien ierobežotākas. Latvijas PEN klubs ir iestājies par vairākiem gadījumiem, kad pirms iepriekšējām Saeimas vēlēšanām vairāki topošie deputāti bija paņēmuši tādu metodi, kā “re:Baltica” žurnālistus nemitīgi iesūdzēt tiesā, tādējādi traucējot veikt analitisko žurnālistiku.

I. Šlāpins: – Šādā veidā ne tikai tiek traucēts konkrēto žurnālistu darbs, arī pārējie tiek iebiedēti – nedariet tāpat, jums var draudēt tiesu darbi! Tas bez šaubām ietekmē vārda brīvību valstī.

I. Gaile: – Ilmārs jau pieskārs vienai no Latvijas lielajām problēmām – pašcenzūra gan autoriem, gan žurnālistiem. Viņus iebiedē, reizēm pat milīgā veidā. “Tu šitā nerunā un par tik neforšām lietiņām nestāsti mums, rupjus vārdus nelieto!” Autori, protams, baidās tikt izraidīti no sabiedrības. Šodien tas nenotiek, aizsūtīt uz simto kilometru, bet gan ignorējot, nepiešķirot šādus vai tādus pabalstus. PEN klubs mēģina iestāties pret diskriminējošām lietām, kuras joprojām Latvijā ir, piemēram, nav pieņemts viendzimuma partneru attiecību likums, neesam ratificējuši Stambulas konvenciju. Diskriminējot daļu sabiedrības, mēs joprojām radām pašcenzūras situācijas. Esam sabiedrība, kurā nav kriminalizēti nauda noziegumi pret homoseksuāliem cilvēkiem.

A. Eipurs: – Mums kara nav, ir miers, bet ir armija un Aizsardzības ministrija un lieli līdzekļi tam. Tur ir kaut kāda jēga – tā ir drošība. Tāpat ir vārda brīvība, taču jābūt organizācijai, kas to aizstāvētu, ja tā tiktu parkāpta. Turklāt nevaram tikai savā mucā dzīvot. Kad kļūvām neatkarīgi, mūs atzina Islande un citas valstis. Ja tiks starptautiski aizskarta vārda brīvība, Latvija nebūs tā, kas paliks ārpus un kam pilnīgi nekas neinteresē. Mums jābūt izglītotiem. Tas ir padomju domāšanas atsitiens – ka agrāk dzejnieki runāja par mieru visā pasaulē, bet tagad mēs runāsim tikai bukoliskas dzejas par ganiem un puķēm. Mums ir jātur roka uz pulsa, un galva ne tikai taisni jātur, bet arī jāskatās apkārt.

I. Gaile: – Diskusijas par *melniem* un kustību “Black lives matter” šobrīd ir aktuālas. Tas nenozīmē, ka kaut kādus vārdus

ĢIRTA GERTSONA FOTO

Diskusijā par vārda brīvību Karostas cietuma pagalmā piedalījās rakstnieki Ilmārs Šlāpins (no kreisās), Inga Gaile, Aivars Eipurs un Dainis Deigelis.

nevar lietot. Ja kāds cilvēks pasaka, ka negrib, lai viņu sauc par invalidu, jo angļu valodā tas nozīmē “nederīgs”, es būšu empātiska, pieklājīga un viņu tā nesaukšu. Ja cilvēks, kuram varbūt nav bijušas iespējas izteikties, ir dabūjis vārdu, mums viņš ir jāuzklausa un jāiekļauj sabiedrībā.

I. Šlāpins: – Tēma par vārda brīvību atrodas dažādu viedokļu krustpunktā. Tēmas, ko var un ko nevar teikt mūsdienu sabiedrībā, bieži vien tiek sajauktas kopā, un politikorktumam pārmet vārda brīvības ierobežošanu. Ja saka, ka nevajadzētu lietot konkrētu vārdu, brīvību mīlošam cilvēkam rodas vēlēšanās tieši šo vārdu lietot. Tā ir dabiska reakcija, tās ir radoša cilvēka un rakstnieka tiesības lietot tādus vārdus, kādus vēlas. Jautājums par politikorktumu nav jautājums par kaut kā aizliegšanu, drīzāk par savstarpēju norunu ievērot pieklājības un gaumes robežas. Ja kādu vārdu sāk lietot nievājošā izteiksmē, tas pēc kāda laika kļūst nievājošs un noteiktā vidē un situācijā nelietoams, bezgaumīgs. Ir svarīgi, ka rakstnieki un dzejnieki runā par valodas lietošanu, jo, būsīm godīgi, viņi mazliet vairāk saprot par valodu un tās niansēm. Kā ir Dainim, kurš savā dzejā lieto dažādus vārdus un ir arī dabūjis pa ausīm par to, ko uzrakstījis?

D. Deigelis: – Man ir stāsti par to, kā tas ir, kad tu raksti ne tā, kā visi gaida. Esmu saskāries ar publisku reakciju, un diemžēl arī mana ģimene ir saskārusies ar to. Mana brāļa sieva, kas strādā Smiltenes ģimnāzijā, pēc vairākiem dzejoļiem, kurus biju publiski izlisis savā Facebook profilā, tika izsaukta pie direktores, kura bija bijusi Smiltenes domē, kur prasīts, vai tas Deigelis, kas uzrakstījis šos tekstus, ir viņas radnieks. Dzejoļos bija parīs vārdi, ļoti neglīti no Smiltenes domes viedokļa. Viņai tika piekodināts, ka nekādos kontaktos ar šo dzejnieku labāk nevajadzētu būt. Kādu laiku mans brālis un viņa sieva ar mani nekontaktējās, jo baidījās, ka varētu būt zināmas problēmas diezgan konservatīvā sabiedrībā.

Dokumentālajā filmā “Klejojāji” ir komiska aina, kad mans izdevējs satiekas ar

literatūras skolotāju, kura izlasījusi manu dzejoļu krājumu. Šajā sižetā uzzināju, ka esmu garīgi nelīdzsvarots, perverss, visticamāk, cilvēks, kuram ir ļoti smagi jāārstējas un nekad nevarētu būt ģimene un bērni. Nāksies kādreiz satikt šo skolotāju un pateikt, ka man tomēr ir ģimene un trīs bērni. Rakstot esmu saskāries ar jautājumu par pašcenzūru. Par sevi man ir vienalga, bet baidos, ka tas, ko rakstu un saku, var ietekmēt ģimeni un tuvos cilvēkus. Viņiem uzdod visādus nepatīkamus jautājumus. Tā ir problēma ar vārda brīvību Latvijā.

I. Gaile: – Dainis to tā viegli pasniedza. Tomēr bailes no izteikšanās daudziem autoriem ir pazīstamas. Ne visi ir tik drosmīgi, daudz ko norij. Es visu laiku domāju – bet mani bērni iet skolā... Esmu arī stendapa organizētāja, tāpat, rakstot “Skaistās” vai tagad savu jaunāko romānu, ik pa laikam domāju: “Pag, vai es varu to rakstīt?” Kas notiks ar maniem bērniem, kā sabiedrība pret viņiem izturēsies? Es to uzskatu par normālu situāciju, bet tā nav īsti normāla, ja es visu laiku baidos, vai kāds nebūs šausmīgi aizskarts. Laikā, kad iznāca mans krājums “Migla”, esmu piedzīvojis sabiedrības nosodījumus.

A. Eipurs: – Biju Ventspīli, nolēmu pēc ilga laika aiziet uz kino. Rādīja “Klases salidojumu”, tur vienā vietā bija vārds “pakaļa”. Tas bija tik stilistiski stulbi, prasījās cits vārds. Bet es izstāstīšu par Liepāju. 2009. gadā bija mans autorvakars muzejā. Dzejoļu krājums saucas “Sāras mīlestība”, biju uzrakstījis 49 dzejoļus it kā no sievietes viedokļa. Tur bija arī daži tādi vārdi. Viena kundze piecēlas un teica: “Dzejnieka kungs, kāpēc jums tajā dzejoļi ir tik rupjš vārds?” Pastāstīju, ka bieži eju uz skolām, kur pēdējā solā sež puiši, kas vakarā skatījušies hokeju vai basketbolu. Pie tā rupjā vārda viņi ieklausās, un tam līdzī atnāk vēl divas dzejas rindas. Tā viņi vairāk iepazīstas ar dzeju. Pateicoties šīs kundzes jautājumam, man ienāca prātā kaut kas cits. Prasīju, vai viņai patīk klasiskā mūzika. Jā, ļoti. Bet vai zināt, ka komponisti un mūziķi savos darbos reizēm tādas rupjas notis saliek?

I. Gaile: – Latvijā ir bēdīgi slavenie grozījumi “Izglītības likumā”, ka visam izglītības saturam jābūt tikumīgam. Tikumīgs ir mazliet ideoloģiski iekrāsots jēdziens. Ir bijušas situācijas ar bērnu literatūru, atsevišķi skolotāji ir sākuši baidīties par to, ko viņi pasniedz. Vecāki sūdzas par skolotājiem, kuri rādījuši filmu par Artūru Rembo vai likuši analizēt Karļa Vērdiņa dzejoļi, kurā ir stāstīts par to, kā tētis iet uz krogu. Valsts jau mazliet grib kontrolēt to, ko autori stāstīs bērniem. Taču ar bērniem var runāt par visu, viņi ir pelnījuši foršu krāsainu literatūru.

I. Šlāpins: – Es varu pastāstīt par savu pieredzi Latvijā – cenzūra un mēģinājumiem ietekmēt publikāciju saturu. Biju galvenais redaktors žurnālam “Simtgade”, kuru finansēja no valsts līdzekļiem. Nākamais raksts aiz redaktora slejas bija “Vai Latvijas neatkarība bija neizbēgama?”. Manuprāt, ļoti interesanti uzstādīts jautājums, par ko parunāt simts gadus vēlāk. Kad makets bija gatavs, pēkšņi parādījās Simtgades biroja viedoklis, ka vajadzētu rakstu ņemt ārā vai izlabot, jo tur ir 17 kļūdas – neatbilstot pieņemtajam vadlīnijam, kā ir jārunā par Latvijas simtgadi. Piemēram, par Latvijas Pagaidu nacionālo padomi, kas pieņēma lēmumu par neatkarības pasludināšanu, – vai tā baudīja vai nebaudīja sabiedrības lielākās daļas uzticību. Apšaubīt to esot nekorekti vai pat pretvalstiski. Taču tolaik lielākā daļa sabiedrības nezināja par šādas padomes eksistenci. Es uzskatīju, ka publikāciju nedrīkst izņemt, ka tā ir visatklātākā cenzūra pēc definīcijas – valsts institūcijas iejaukšanās neatkarīgā medija saturā.

I. Gaile: – Bailes par savu drošību mēs kļūstam daudz vājāki. Ja mēs mācītos polemizēt, pēc šāda raksta tiktu publicēts pretrastks, raisītos diskusija, un mēs kļūtu stiprāki. Bet mēs atņemam sev iespēju trenēties demokrātijā un pasperam soli atpakaļ.

D. Deigelis: – Galvenā nelaime ar pašcenzūru ir tā, ka nerodas diskusijas. Piekritam, ka viss jāredīgē, par visu jārunā skaisti, bet zaudejam patiesības lauku. Es uzskatu, ka savus bērnus negatavoju dzīvei, ja nerunāju arī par sāpīgām lietām. ■

Tēlnieki provocē mazpilsētu

Inguna Spuleniece, "Kurzemnieks"

Līdz 27. septembrim Kuldīgā apskatāma izstāde "Tēlniecība. Objekts", kurā mākslas darbi atrodami gan pilsētvidē, gan telpās, Kuldīgas Mākslas namā un Kuldīgas Mākslinieku rezidences galerijā, pārvēršot izstādes apskati aizraujošā ceļojumā pa vecpilsētu.

Rādot visplašāko tēlniecības tehniku un materiālu klāstu, izstāde aicina meklēt līdzīgo un atšķirīgo gan labi pazīstamu mākslinieku, gan Latvijas Mākslas akadēmijas absolventu radītajos objektos. Vienkopus aplūkojami dažādu paaudžu Latvijas mākslinieku darbi – no pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados tapušiem līdz pavisam jauniem, Kuldīgā pirmizrādītiem objektiem.

Izstādes atklāšanā tās kurators Raimonds Kalējs aicināja gan Latvijas Mākslas akadēmijas vadību un mācībspēkus, gan atbraukušos autorus un citus interesentus doties izzinošā pastaigā no Mākslas nama 1905. gada ielā līdz Mākslinieku reziden-

cei Pils ielā, piestājot pie katra objekta. "Komandā neesmu viens, man netrūkst palīgu, kam teikt paldies. Mana bija pagājušajā gadā radusies ideja – uztaisīt kaut ko didaktisku, parādot visdažādākos materiālus, no kā top tēlniecība. Maijā notika brīnumš – izskanēja lūgums no Kuldīgas novada pašvaldības apdzīvot arī pilsētvidi, lai tajā būtu ne tikai Līvijas Rezevskas brīnišķīgās, bet paputējušās skulptūras, bet arī kaut kas svaigs. Sākām domāt, vētīt un ļoti smagi strādāt. Man šķiet, ka kopumā pasākums ir visai veiksmīgs, rādot ne tikai tradīcijas, bet jauno, kas reflektē par mūsu sabiedrību, kas rezonē par pēdējo mēnešu notikumiem," atzina R. Kalējs.

Pastaigas beigās viņš visus mudināja ieiet Mākslinieku rezidencē, kā arī apskatīt Kirila Panteļejeva kailo vīrieti jeb "Top 1", kurš uz rezidences jumta atgriezies pēc vairāku gadu prombūtnes, Egona Perševica "Brīvību brīvībai", kas rezidences pagalmu nepamet jau labu laiku, kā arī vēriģi raudzīties apkārt, lai atrastu vēl citus objektus. ■

Miķeļa Mūrnieka, jaunās paaudzes mākslinieka, darbs "Kifoze, skolioze un lordoze" apskatāms Policijas un Baznīcas ielas krustojumā. Ar saviem objektiem viņš reflektē idejas par ērtībām – ērta gulta, mašīna, dzīvesveids. Bet atsperes var būt arī izsēdētas, ērtības transformētas un nepiemērotas.

Paula Jaunzema "Atgādinājums" vietu atradis Kaļķu ielas aplī. Tas kuldīdžniekus priecē, jo tagad pārgalvīgiem braucējiem nav iespējams apli izbraukt pa taisno vai griezties pa kreisi, ignorējot satiksmes noteikumus. "Darbs rāda, cik pasaule ir ievainota – ar alkātību, devalvētām vērtībām, egoismu. Šīs lietas ir eksistenciāli būtiskas un pasaules tālāko virzību ietekmējošas. Man no visas šīs izstādes emocionāli lielākais iespaids atmiņā paliks no performances, ko izbaudīju, kamēr likām akmeni vietā. Kuratore Viktorija tikmēr atraktīvi organizēja transporta kustību," smejas P. Jaunzems. Viņš domā, ka varētu vienoties ar pašvaldību un šo akmeni Kuldīgai atstāt. "Kamēr strādāju, pienāca onkulītis no blakus mājas un teica: "Cik labi! Mums Kuldīgā tagad ir savs Rainis!" "

Kristiana Brektes darbs 1905. gada parkā "Dusmīgā Anniņa", kas veidots, izmantojot Līvijas Rezevskas skulptūru, izsauca iedzīvotāju sašutumu. R. Kalējs komentē: "Mākslinieks Marsels Dišāns, kas aizsāka modernās mākslas uzdrīkstēšanos uz iepriekš radītiem darbiem būvēt kaut ko jaunu, tajā saskatīja iespēju kaut kādu lietu apdzīvot laikmeta kontekstā, protams, neaizskarot mākslinieku, kurš darbu radījis. Tas ir morāles un ētikas jautājums, šajā gadījumā tās nav pārkāptas. Anniņa nav dusmīga par to, ka Covid-19 laikā visiem jāstaigā maskās, bet gan par to, ka nevar atrast naudu, lai strūklaka uz Līvijas Rezevskas jubileju nākamgad atkal strādātu." Diemžēl Kristiana Brektes provokatīvās izpausmes vairs nav apskatāmas. Anniņas skulptūrai kāds nezināms pilsētnieks masku norāva jau nākamajā dienā pēc atklāšanas. Pašvaldība grasās iesaistīt policiju, bet K. Brekte priecājas, ka dialogs ir sācies.

Ivara Miķelsona "Miera laipa" nesot skatītājos pilnīgu mieru un harmoniju. Šis darbs atrodas Dzirnauvu dīķī. R. Kalējs pārliecināts, ka sarkano laipu, mazo bronzas vīriņu, kaķīti un spainīti katrs var brīvi interpretēt.

JĒKABA ALEKSANDRA KRŪMIŅA FOTO

Andra Vītoļņa un Aigara Bikšes "Fundamentum" atrodas Skolas ielā uz nodeguša šķūņa fundamenta. "Darbs aizsākās pirms trim gadiem, kad radījām kopīgo izstādi "Lielzeme". Smējāties, ka var izplatīt baumas pilsētā, ka šis īstenībā ir konkurss par jaunas baznīcas celtniecību," smaida A. Vītoļņš.

Mūzika

◊ 1. augustā koncertzālē "Lielais dzintars" Liepājas Simfoniskais orķestris diriģenta Gintara Rinkeviča vadībā vienīgajā šīsvasaras koncertā svinēs atkalredzēšanos ar saviem klausītājiem, kopā ar vijolnieci Līgu Baltābolu atskaņojot Antonio Vivaldi "Gadalaikus" un Pētera Čaikovska Ceturto simfoniju.

◊ 1. augustā koncertzālē "Latvija" Ventspilī notiks poļu pianistes Hania Rani pārceltais koncerts. Hania Rani jeb Hanna Marija Raniševska pārstāv to pēdējās desmitgades pianistu un komponistu saimi, kurā mirdz Nils Frāms, Makss Rihters, "Hauschka" un citi laikmetīgās autormūzikas mākslinieki.

◊ 2. augustā Liepājas ezerā uz projekta "Liepaja Lake Music" peldošās skatuves kāps pianists Vestards Šimkus, 9. augustā – enerģijas un rokenrola pilnie "Keksi", 16. augustā – grupa "Saldās sejas", 19. augustā dziedās Aminata, bet 30. augustā sezonu noslēgs "Latvian Blues Band".

◊ 5. augustā Saldus ezerā Imanta Kalniņa, Aivara Hermaņa, Valta Pūces un Jāņa Lūsēna skaistāko dziesmu programma "Esi man tā". Piedalās Marts Kristians Kalniņš, Līva Kalniņa, Kristiāna Stirāne, Jānis Miltiņš, Ivars Kalniņš.

◊ No 5. augusta Liepājas teātra pagalmā norisināsies 7 koncertu cikls "Vasaras vakari Liepājas teātrī", kuros muzicēs aktieri Viktors Eilers, Karīna Tatarinova, Agnese Jēkabsone, Everita Pjata-Gertnere, Sigita Pļaviņa, Edgars Pujāts un citi.

◊ 6. augustā Saldus kultūras paviljonā programma "Viņš un viņa – Elle et Lui". Saksofonu kvarteta "n[ex]t" dibinātājas Ilzes Lejiņas un franču mūziķa Freda Ormēna atraktīvs, sirsnīgs un mūsdienīgs koncerts, kura raksturu iezīmēs vairāki saksofoni, ģitāra, vijole, kokle, stabules, elektronika un balsis.

◊ 9. augustā koncertzālē "Lielais dzintars" romantiskā opermūzikas koncertā "Dienviņu saules promenāde" satiksies pianiste Agnese Egļiņa un Latvijas Nacionālās operas un baleta solisti – dziedājis soprāns Marlēna Keine un artistiskais tenors Mihails Čulpaļevs, kuri dziedās Vidusjūras dienvidniecisko komponistu skaistākās mīlas dziesmas, ārijas un duetus.

◊ 9. augustā Airītes stacijā Zirņu pagastā viesosies dziesminiece Anta Enģele un mūziķis Marko Ojala.

◊ 14. augustā Saldus kultūras paviljonā dziedātājs Jānis Stībels izpildīs savas populārākās dziesmas negaidītās aranžijās. Bet 21. augustā viesosies "Trīs Latvijas tenori". Nauris Puntulis, Guntars Ruņģis un Miervaldis Jenčs izpildīs savas radošās trijotnes populārākās dziesmas.

◊ 22. augustā koncertzālē "Lielais dzintars" notiks Jolantas Gulbes-Paškevičas jaunā studijas albuma "Gaisma krīt" prezentācija. Albumā apkopotas tautā iemīļotas un pašai dziedātājai nozīmīgas latviešu komponistu dziesmas.

Teātris

◊ 1. augustā Liepājas teātra stāvlaukumā notiks brīvdabas koncertuzvedums "Meklējam aktierus". Teātra dienai vēltītajā uzvedumā skatītāji varēs atpazīt ne tikai iemīļoto izrāžu tēlus (daudzus, kuru skatuves mūžs jau beidzies), bet arī nelielus izrāžu citātus, un, protams, viņus sagaidīs kārtīgs svētku koncerts.

◊ 12. augustā Saldus kultūras paviljonā notiks humoristiska izrāde "Ļoti maģiskā Latvijā" kopā ar Kārli Anitenu, Zani Vaļicku, Annu Šteinu un Janu Kalniņu.

◊ 27. augustā Saldus kultūras paviljonā franču kultūras vakars kopā ar Liepājas teātra aktrisi Agnesi Jēkabsoni. Programmā Edītes Piafas dziesmas un franču dzeja.

Māksla

◊ Kolkas Lībiešu saietā namā līdz 28. augustam skatāma Imas Mauriņas-Mīlgrāves personālizstāde "No saknēm uz saknēm".

◊ 22. un 23. augustā Karostas cietumā un ūdenstornī būs "Karostas vasaras" pasākumi – ekskursijas, orientēšanās sacensības "Māksla izglābs Karostu", koncerti. 23. augustā pie Ziemeļu mola notiks hepenings – Egona Perševica skulptūras "Karostas nāra" iepeldināšana jūrā.

◊ Līdz 31. augustam Talsu galvenajā bibliotēkā aplūkojama gleznotāja Jāņa Lagzdīņa izstāde "Akvareļi". Mākslinieks izstādēs piedalās jau kopš 1964. gada un joprojām turpina gleznot. Ar katru no izstādē redzamajiem darbiem autoram saistās kas īpašs, piemēram, glezna, kurā attēlota klusā daba ar makšķerēšanas elementiem, tapusi laikā, kad Alūksnes ezerā laimēties tikt pie bagātīga asaru loma.

◊ Kuldīgas novada muzejā skatāma mākslinieces Helēnas Heinrihsones un viņas audzēkņu darbu izstāde "Gleznotājas".

◊ Kuldīgas Mākslas namā un Mākslinieku rezidences galerijā apskatāma izstāde "Tēlniecība. Objekts. Tradicionālais un laikmetīgais".

◊ Līdz 30. augustam Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā novadniece mākslinieces Margaritas Stīpnieces izstāde par godu viņas 110. jubilejai.

◊ Līdz 17. augustam Saldus pilsētas bibliotēkā apskatāma Saldus mākslinieku grupas dalībnieces Ritas Armulikas gleznu izstāde "Ziedi".

Mantojums

◊ 1. augustā Mazirbē ikgadējie Lībiešu svētki. Pēc dievkalpojuma baznīcā un svētku ieskaņas Dižjūras malā tautas namā varēs uzzināt, kas jauns līvu kultūrtelpā, pieminēt lībiešu dzejnieku Kārli Stalti 150. jubilejā, bet koncertā "Saule zelta laivā kāpj" pie tautas nama izskanēs Valta Pūces dziesmu cikla ar Kārļa Staltes vārdiem pirmatskaņojums. Svētkos piedalīsies lībiešu muzikālās apvienības un ansambļi "Laula", "Līvlist", "Rāndalist", "Kāndla".

◊ Ventspilī 730. jubileja, lai arī samazinātā formātā, notiks no 31. jūlija līdz 2. augustam.

◊ 22. augustā Saldū norisināsies X Starptautiskais tautas muzikantu festivāls "Saldie vārti". Saldus novada pašvaldības un Latvijas Nacionālā kultūras centra sapulcināti, dalībnieki no visas Baltijas bez maksas koncertēs ielās un Kalnsētas parkā.

◊ 23. augustā Pilsētas dārzā Kuldīgā koncerts "Trombomānija", atceroties vēsturisko akciju "Baltijas ceļš".

◊ 28. augustā multimedāls pasākums Snēpeles muižā, atzīmējot mākslinieka Indriķa Zeberīņa jubileju.

Citas lietas

◊ 8. augustā Kuldīgā, Baltās mājas dārzā, Kaļķu ielā 3, norisināsies diskusija "Demokrātijas kafejnīca".

◊ 15. augustā Ezerē notiks "Pierobežas festivāls citā gaismā". Latvieši un lietuvieši svinēs robežtilta 60. gadadienu, muzicējot, dziedot, spēkojoties virves vilkšanā utt. Būs pierobežas vēsturē īsākā zaļumballe.

◊ 20. augustā Māra Čaklā skvērā Saldū noskaņu vakars kopā ar mūziķi Mīku Dukuru. Pēc koncerta filmas "Ātrie igauņu puīši" bezmaksas seanss.

◊ Pilsētas dārzā Kuldīgā brīvdabas kino augustā interesentus pulcinās uz Dizaina filmu festivālu.

KURZEMES KULTŪRAS PIELIKUMS

Kurzemes Vārds

Saldus Zeme
LAIKRAKSTS BROČĒNU NOVADAM UN SILDUS NOVADAM

Talsu Vēstis

Kurzemnieks
LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMĒ

Projektu atbalsta

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

Iznāk vienu reizi mēnesī.
Izplatīts kā reģionālo laikrakstu "Kurzemes Vārds", "Kurzemnieks", "Saldus Zeme" un "Talsu Vēstis" bezmaksas pielikums.

Internetā pieejams izdevniecību mājaslapās kurzemnieks.lv, sz.lv un talsuvestis.lv, kā arī reģionālajā portālā liepajniekiem.lv.
Redkolēģija: Daiga Bitīniece ("Kurzemnieks"), Mairīta Balode ("Talsu Vēstis"), Linda Kļevica ("Kurzemes Vārds"), Andra Valkīra ("Saldus Zeme").

Projekta vadītāja:
Anda Pūce.
Kontakti:
tālrunis 26436485,
e-pasts anda@kurzemes-vards.lv.